

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA

Številka: 09000-3/2013/4
Datum: 25. 7. 2013

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	29-07-2013		
Šifra:	010-01/13-22/1		
Povezava:			
EPA:	1342-VI	EU:	
Sign. zn.:			
Kratika:			

Vlada Republike Slovenije je na 19. redni seji dne 25. 7. 2013 sprejela:

- Skupno letno poročilo o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leto 2012,

ki vam ga pošiljam na podlagi tretjega odstavka 37. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/2006, uradno prečiščeno besedilo 2, ZDavP-2).

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01 (23/02 – popr.), 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11 in 64/12) in 235. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10) določila, da bodo kot njeni predstavniki na sejah Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- dr. Gregor Virant, minister za notranje zadeve,
- mag. Renata Zatler, državna sekretarka, Ministrstvo za notranje zadeve.

PRILOGA: 1

Mag. Miranda GROFF FERJANČIČ
NAMESTNICA GENERALNE SEKRETARKE

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 09000-3/2013/3

Datum: 25. 7. 2013

**LETNO POROČILO O IZVAJANJU
ZAKONA O DOSTOPU DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA
ZA LETO 2012**

Kazalo

KAZALO	2
UVOD	4
POVZETEK	5
I. CILJ - ODPRTO, PREGLEDNO IN ODGOVORNO DELOVANJE JAVNEGA SEKTORJA	7
1. ZAKON O DOSTOPU DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA KOT TEMELJ ODPRTEGA IN PREGLEDNEGA DELOVANJA ORGANOV	7
2. PROAKTIVNA OBJAVA INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA	7
2.1 Enotni kontaktni center državne uprave kot dopolnilev spletnega širjenja informacij	8
3. SPLETNI DOSTOP DO EVIDENC JAVNIH PODATKOV	9
3.1 Državni portal E- uprava	9
3.2 Vpogled v lastne osebne podatke	10
3.3 Prostorski, okoljski in statistični podatki	10
3.4 Nacionalni interoperabilnostni portal (NIO)	11
4. SODELOVANJE JAVNOSTI PRI SPREJEMANJU ODLOČITEV IN PREDPISOV	11
4.1 Portal E-demokracija in sistem IPP	11
4.2 Spletno orodje "Predlagam vladi"	12
4.3 Portal "Minus 25%" in pobude javnosti za odpravo administrativnih ovir	12
4.4 Portal "Eugo Slovenia" - enotna kontaktna točka o pogojih poslovanja v Sloveniji	13
4.5 Seznanjanje javnosti o delu Vlade RS preko objave vladnih gradiv	13
5. JAVNOST IN TRANSPARENTNOST PORABE PRORAČUNSKIH SREDSTEV, INTEGRITETA IN PREPREČEVANJE KORUPCIJE	13
5.1 Informacijski servis podatkov ISPO	13
5.2 Spletna aplikacija Supervizor	14
5.3 Katalog funkcij, delovnih mest in nazivov v javni upravi	14
6. OMOGOČANJE PONOVNE UPORABE PODATKOV JAVNEGA SEKTORJA – ODPIRANJE PODATKOV JAVNEGA SEKTORJA	14
6.1 Veljavna ureditev ponovne uporabe in aktualni predlogi sprememb	14
6.2 Stališče Slovenije v zvezi s predlogom sprememb Direktive o ponovni uporabi	15
6.3 Ponovna uporaba informacij javnega značaja, ki predstavljajo avtorska dela	16
6.4 Zagotovitev interoperabilnosti kot predpogoj učinkovite ponovne uporabe podatkov ...	17
7. VLOGA MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE KOT RESORNO PRISTOJNEGA MINISTRSTVA ZA PODROČJA DOSTOPA DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA	18
7.1 Delovne naloge s področja dostopa do informacij javnega značaja	18
7.2 Aktivnosti za spodbujanje ponovne uporabe informacij javnega značaja in za odpiranje podatkov javnega sektorja	19
7.3 Mednarodno sodelovanje na področju dostopa do informacij javnega značaja	19
II. POROČILA ORGANOV O IZVAJANJU ZAKONA O DOSTOPU DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA	21
1. ZAVEZANCI ZA LETNO POROČILO V LETU 2012 – DRŽAVNI ORGANI IN ORGANI LOKALNIH SKUPNOSTI	21
2. NAJPOMEMBNEJŠE UGOTOVITVE	24
2.1 Državni organi in organi lokalnih skupnosti brez Geodetske uprave RS	24
2.2 Rešene zahteve za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja	24
2.3 Ugodene, delno ugodene in v celoti zavrnjene zahteve za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja	26
2.4 Razlogi za zavrnitev zahteve pri delno ugodenih in v celoti zavrnjenih zahtevah za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja	27
2.5 Kratak vsebinski pregled najpogostejših razlogov za delno zavrnitev zahteve	29
3. PRITOŽBENI POSTOPKI PO ZDIJZ	31

3.1 Vložene pritožbe.....	31
3.2 Odločbe pritožbenega organa - Informacijskega pooblaščenca.....	34
4. ZARAČUNAVANJE STROŠKOV ZA POSREDOVANJE INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA.....	36
4. 1 Zaračunavanje stroškov v postopkih dostopa in/ali ponovne uporabe ter cene za ponovno uporabo podatkov.....	36
5. POSTOPKI PO ZDIJZ GEODETSKE UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE	38
5.1 Vložene zahteve za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja GURS....	39
GURS	39
5.2 Ugodene, delno in v celoti zavrnjene zahteve za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja GURS v letu 2012	39
5.3 Pritožbe Informacijskemu pooblaščenču in upravni spori v zvezi z zahtevami vloženimi na GURS.....	40
5.4. Zaračunavanje stroškov s strani GURS pri običajnem dostopu in ponovni uporabi ter cene ponovne uporabe.....	40
6. PREGLED SODNE PRAKSE NA PODROČJU ZDIJZ	41
6.1 Odločbe Upravnega sodišča, izdane v letu 2012.....	41
6.2 Odločbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, izdane v letu 2012	42

UVOD

Državni organi in organi lokalnih skupnosti so dolžni pripraviti letno poročilo o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Ur. l. RS št. 51/2006, UPB2; v nadaljevanju: ZDIJZ) za preteklo leto in ga posredovati Ministrstvu za notranje zadeve (37. člen ZDIJZ), ki je resorno pristojno za področje dostopa do informacij javnega značaja in opravlja spodbujevalne ter razvojne naloge z namenom transparentnega in odprtega delovanja organov (32. člen ZDIJZ). Vlada Republike Slovenije pripravi skupno letno poročilo na podlagi prejetih poročil organov in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo. Skupno letno poročilo o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja se objavi.

V prvem delu skupnega letnega poročila so predstavljene aktivnosti posameznih organov za zagotavljanje večje transparentnosti delovanja ter Ministrstva za notranje zadeve kot organa, ki opravlja sistemske, spodbujevalne in razvojne naloge na področju dostopa do informacij javnega značaja. Osrednji del predstavlja zbirno poročilo organov državne uprave in lokalne samouprave o postopkih na prvi stopnji v zvezi z zahtevami za dostop do informacij javnega značaja oziroma zahtevami za ponovno uporabo podatkov javnega sektorja ter o pritožbenih postopkih in sodnih odločbah na področju dostopa do informacij javnega značaja.

POVZETEK

Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Ur. l. RS št. 51/2006, UPB2; v nadaljevanju: ZDIJZ) predstavlja splošni okvir za transparentnost delovanja organov javnega sektorja. Namen zakona je zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov ter omogočiti uresničevanje pravice fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja. Zakon torej postavlja dve zavezi organom javnega sektorja: a) proaktivno razširjati javne podatke, s katerimi razpolagajo in b) omogočati dostop do informacij ter ponovno uporabo podatkov na podlagi individualnih zahtev.

Odprtost in preglednost delovanja organov javnega sektorja se odraža na različne načine, predvsem preko:

- omogočanja spletnega dostopa do javnih podatkov iz evidenc;
- proaktivnega razširjanja informacij s strani organov;
- seznanjanja javnosti s predlogi predpisov in širšega omogočanja sodelovanja javnosti pri sprejemanju predpisov;
- transparentnosti porabe javnih sredstev ter prizadevanja za integriteto in preprečevanja korupcije;
- omogočanja ponovne uporabe podatkov javnega sektorja;
- omogočanja dostopa do informacij javnega značaja na podlagi individualnih zahtev.

Za uresničitev namena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, si morajo organi prizadevati, da dosežejo čim večjo obveščenost javnosti o svojem delovanju (2. odstavek 2. člena ZDIJZ). Eno temeljnih načel ZDIJZ je zato načelo aktivnega razširjanja informacij. ZDIJZ namreč vsebuje vrsto določil s katerimi so organi zavezani sami aktivno razširjati najpomembnejše informacije javnega značaja. Najbolj enostaven in neposreden način dostopa do informacij, je mogoče zagotoviti preko objave informacij na svetovnem spletu.

Javnost in odprtost delovanja je predpisana za državne organe, organe lokalnih skupnosti, javne agencije, javne sklade in druge osebe javnega prava, nosilce javnih pooblastil in izvajalce javnih služb. Z namenom povečati transparentnost delovanja gospodarskih družb in drugih pravnih oseb zasebnega prava, v lasti države oziroma občin, je v pripravi sprememba zakonodaje, ki bo razširila krog zavezancev za izvajanje zakona o dostopu do informacij javnega značaja na gospodarske družbe, v katerih ima večinski delež oziroma prevladujoč vpliv država in/ali samoupravna lokalna skupnost oziroma druge osebe javnega prava. Navedene družbe namreč poslujejo z javnim denarjem ali pod vplivom javne oblasti, kar posledično prinaša tudi povečano odgovornost za poslovanje do javnosti.

Iz skupaj 414 prejetih poročil državnih organov in organov lokalnih skupnosti o izvajanju postopkov na podlagi zahteve za dostop in/ali zahteve za ponovno uporabo podatkov javnega sektorja, za leto 2012, je mogoče ugotoviti naslednje:

Število rešenih zahtev, ki so jih v svojih poročilih navedli organi je 76.127. Od tega števila je bilo kar 70.116 oziroma 92.1% vseh zahtev rešenih na Geodetski upravi Republike Slovenije (v nadaljevanju: GURS). Zaradi nadpovprečno velikega interesa prosilcev za dostop oziroma za ponovno uporabo informacij, s katerimi razpolaga GURS (enako je bilo v preteklih letih) so v nadaljevanju ti podatki analizirani ločeno od podatkov ostalih zvezanih organov.

V letu 2012 so državni organi in organi lokalne samouprave rešili skupaj 6011 zahtev po ZDIJZ, od tega 5821 (96,83%) zahtev za dostop do informacij in 190 (3,16%) zahtev za ponovno uporabo podatkov javnega sektorja. V primerjavi z letom 2011, je na splošno v letu 2012 mogoče opaziti nekoliko upad zahtev po ZDIJZ. Konkretno so organi zavezanci za poročilo v letu 2012 obdelali za približno tretjino manj zahtev po ZDIJZ kot v letu 2011. Ob predpostavki, da organi rešujejo zahteve enako hitro kot lani, gre torej to pripisati predvsem manjšemu vlaganju zahtev s strani prosilcev.

Od skupno 6011 rešenih zahtev je bilo 4781 (79,54%) zahtev v celoti rešenih ugodno, to pomeni, da so prosilci zahtevane informacije prejeli v celoti; 574 (9,55%) zahtev je bilo delno

ugodenih, 536 (8,91%) v celoti zavrnjenih. Preostalih 189 (3,14%) zahtev pa je bilo zavrnjenih ali odstopljenih ali so bili postopki ustavljeni ali pa so bile na dan 31. decembra 2012 še v postopku reševanja.

Pri delnih zavrnitvah je bil najpogostejši razlog v letu 2012 varstvo osebnih podatkov (402-krat), sledi mu delna zavrnitev v primerih, ko organ ne razpolaga z zahtevano informacijo (122-krat) ter primeri, ko se dostop zavrne, ker gre za poslovno skrivnost (46-krat). V primerih, ko je organ zavrnil zahtevo v celoti, je bil najpogostejši razlog, da organ ne razpolaga z informacijo (296-krat), sledi mu razlog »drugo« (155-krat), 24-krat so organi pri zavrnitvi navedli varstvo osebnih podatkov in 15-krat je bilo zavrnjeno iz razloga, ko je zahtevana informacija predstavljala tajni podatek. Zaporedje najpogostejših razlogov za zavrnitev v letu 2011 je bilo zelo podobno.

Zoper odločitve oz. ravnanje organov v zvezi z zahtevami po ZDIJZ je bilo v letu 2012 vloženih 236 pritožb. Od tega je bilo zoper odločbo (delno ali v celoti zavrnjene zahteve) oz. sklep o zavrnjenju vloženih 143 pritožb. Zoper molk organa je bilo vloženih 69 pritožb, 19 pritožb v primeru, ko posredovana informacija ni bila informacija, katero je prosilec zahteval in 3 pritožbe v primerih, ko IJZ ni bila posredovana na zahtevan način. Zoper stroške postopka sta bili vloženi 2 pritožbi. V letu 2011 je bilo skupno število pritožb 243.

V letu 2012 je bilo v zvezi s prvostopenjskimi odločitvami državnih organov in organov lokalnih skupnosti izdanih 160 odločb Informacijskega pooblaščenca, od tega je bilo 32 ugodno rešenih pritožb, 39 delno ugodenih pritožb, 18 je bilo vrnjenih v ponovno odločanje, 70 zavrnjenih pritožb oz. potrjenih odločitev prvostopenjskega organa in 1 zavrnjena pritožba s strani Informacijskega pooblaščenca.

Kar zadeva zaračunavanje za posredovanje informacij javnega značaja, je v preteklem letu stroške zaračunavalo 14 državnih organov (od 206) in sicer v 15 primerih zahtev za dostop do informacij ter 18 občin (od 211) v 29 primerih zahtev za dostop do informacij. Seštevek skupnih zaračunanih stroškov za posredovanje informacij javnega značaja znaša za državne organe 1.156,89 EUR in za občine 914,90 EUR.

V letu 2012 je bilo na področju dostopa do oziroma ponovne uporabe informacij javnega značaja izdanih skupaj 42 sodnih odločb Upravnega sodišča. Na zavezanca za predložitev letnega poročila, torej državne organe in občine, se nanaša 28 sodnih odločb, od tega je 10 ugodilnih sodnih odločb, 11 zavrnilnih sodnih odločb, 4 sodne odločbe o zavrnjenju tožbe, 2 sodni odločbi o delni zavrnitvi in delnem zavrnjenju in 1 sodna odločba o ustavitvi postopka.

Kar zadeva področje ponovne uporabe je v praksi zaznati probleme, s katerimi se organi soočajo pri obravnavi informacij javnega značaja, ki predstavljajo avtorska dela. Ugotavljamo, da je na področju urejanja avtorskih pravic na avtorskih delih, ki nastajajo v okviru organov javnega sektorja in licenciranja teh del potreba po sprejetju določenih vzorčnih smernic za organe javnega sektorja. Ocenjujemo, da bi bilo primerno, da bi pri pripravi takšnih smernic sodelovali: Ministrstvo za notranje zadeve kot resorno pristojno ministrstvo za področje dostopa do informacij javnega značaja, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo kot ministrstvo pristojno za avtorsko-pravno zakonodajo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport kot ministrstvo pristojno za področje informacijske družbe, Ministrstvo za kulturo, ki pokriva področje digitalizacije vsebin s področja kulture ter Informacijski pooblaščenec kot pritožbeni organ v postopkih ponovne uporabe. V ta namen predlagamo ustanovitev delovne skupine za pripravo ustreznih smernic na tem področju.

1. ZAKON O DOSTOPU DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA KOT TEMELJ ODPRTEGA IN PREGLEDNEGA DELOVANJA ORGANOV

Pravica dostopa do informacij javnega značaja, ki je zapisana v 39. členu *Ustave Republike Slovenije*, predstavlja ključno sredstvo v boju za odprto, pregledno in zato bolj odgovorno delovanje javne uprave. Ustavna pravica je bila implementirana v določbe *Zakona o dostopu do informacij javnega značaja* (Ur. l. RS št. 51/2006, UPB2; v nadaljevanju: ZDIJZ). Namen ZDIJZ je zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov ter omogočiti uresničevanje pravice fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja. To pomeni, da ZDIJZ postavlja dve zavezi organom javnega sektorja: a) proaktivno razširjati javne podatke, s katerimi razpolagajo in b) omogočiti dostop do informacij ter ponovno uporabo podatkov na podlagi individualnih zahtev. Podzakonski predpis, ki ureja to področje je *Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja* (Ur.l. RS št. 76/05, 119/07 in 95/2011).

Na podlagi *Direktive EU št. 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja*, je bil leta 2005 zakon spremenjen tako, da zavezuje organe, da poleg omogočanja dostopa, podatke, s katerimi razpolagajo, v čim večji meri, nudijo tudi za ponovno uporabo v komercialne ali nekomercialne namene. V zadnjem času je v okviru EU, organizacije OECD in posameznih držav članic, velik poudarek namenjen proaktivnemu razširjanju informacij na način objave celotnih baz podatkov, na spletu in v strojno berljivih formatih, ki omogoča izvajanje učinkovite ponovne uporabe s strani zainteresiranih proslincev.

Odprtost in preglednost delovanja organov javnega sektorja se odraža na različne načine, predvsem preko:

- omogočanja spletnega dostopa do javnih podatkov iz evidenc;
- proaktivnega razširjanja informacij s strani organov;
- seznanjanja javnosti s predlogi predpisov in širšega omogočanja sodelovanja javnosti pri sprejemanju predpisov;
- transparentnosti porabe javnih sredstev ter prizadevanja za integriteto in preprečevanja korupcije;
- omogočanja ponovne uporabe podatkov javnega sektorja;
- omogočanja dostopa do informacij javnega značaja na podlagi individualnih zahtev.

Javnost in odprtost delovanja je predpisana za državne organe, organe lokalnih skupnosti, javne agencije, javne sklade in druge osebe javnega prava, nosilce javnih pooblastil in izvajalce javnih služb. Z namenom povečati transparentnost delovanja podjetij v lasti države oziroma občin, je v pripravi sprememba zakonodaje, ki bo razširila krog zavezancev za izvajanje zakona o dostopu do informacij javnega značaja na gospodarske družbe, v katerih ima večinski delež država ali samoupravna lokalna skupnost oziroma druga oseba javnega prava in sicer iz razloga, ker tovrstne družbe poslujejo z javnim denarjem ali pod vplivom javne oblasti, kar posledično prinaša tudi povečano odgovornost za poslovanje do javnosti.

2. PROAKTIVNA OBJAVA INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

Za uresničitev namena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, si morajo organi prizadevati, da dosežejo čim večjo obveščenost javnosti o svojem delovanju (2. odstavek 2. člena ZDIJZ). Eno temeljnih načel ZDIJZ je zato načelo aktivnega razširjanja informacij. ZDIJZ namreč vsebuje vrsto določil s katerimi so organi zavezani sami aktivno razširjati najpomembnejše informacije javnega značaja. Najbolj enostaven in neposreden način dostopa do informacij, je mogoče zagotoviti preko objave informacij na svetovnem spletu.

Informacije javnega značaja, ki jih morajo organi posredovati v svetovni splet, so določene v 10. členu ZDIJZ. V prvi vrsti gre za veljavne predpise, predloge predpisov in prečiščena

besedila predpisov iz delovnega področja organa. Tu gre v prvi vrsti za nacionalne predpise, v skladu z namenom zakona, pa obveznost smiselno velja tudi za objavo predpisov oziroma predlogov predpisov EU, zato morajo organi objavljati tudi slednje, preko povezave na *Portal EUR-Lex*¹, ki omogoča dostop do dokumenta v angleškem in/ali slovenskem jeziku. Ob upoštevanju določil *Resolucije o normativni dejavnosti* je predloge nacionalnih predpisov potrebno objaviti tudi v okviru podportala E-demokracija (avtomatično preko sistema IPP), s čimer se zagotovi pravočasna objava in enotna vstopna točka za javnost do vseh predlogov predpisov. Neuradna prečiščena besedila predpisov pripravlja Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo v okviru zbirke neuradnih prečiščenih besedil *Pravno-informacijskega sistema Republike Slovenije*.

Obveznost objave velja tudi za programe, strategije, stališča, mnenja in navodila, ki so splošnega pomena in so pomembna za poslovanje organa oziroma za odločanje organa o pravicah in obveznostih fizičnih in pravnih oseb ter za informacije o svoji dejavnosti in storitvah, ki jih nudi organ. Na spletnih straneh je potrebno objavljati tudi objave in razpisno dokumentacijo v zvezi z oddajo javnih naročil; ti dokumenti se v prvi vrsti objavljajo na *Portal javnih naročil*.² Portal je v pristojnosti Ministrstva za finance, s portalom pa upravlja javno podjetje Uradni list Republike Slovenije d.o.o.

Večina informacij javnega značaja, ki jih morajo organi objavljati, je dostopnih preko spletnih strani posameznih organov. V tem okviru mora vsak organ objaviti in redno ažurirati tudi t.i. *Katalog informacij javnega značaja* (v nadaljevanju: katalog)³. Katalog predstavlja pregled glavnih vrst podatkov, evidenc oziroma baz podatkov, s katerimi posamezni organ razpolaga. Namen kataloga je, da javnosti poda informacijo o tem, s katerimi vrstami podatkov razpolaga določeni organ ter katere storitve opravlja v okviru svojih javnih nalog in na katerih pravnih podlagah. Organi oblikujejo svoj katalog na podlagi vzorca Ministrstva za notranje zadeve in javno upravo, ki povezuje kataloge posameznih organov v skupni t.i. *Centralni katalog informacij javnega značaja*⁴.

Podatki, navedeni v katalogu, morajo biti praviloma preko kataloga tudi neposredno dosegljivi v elektronski obliki.⁵ *Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja* (Ur.l. RS št. 76/05, 119/07 in 95/2011) vsebuje tudi določila glede metapodatkov za spletno objavo podatkov v okviru kataloga informacij javnega značaja. V tretjem odstavku 2. člena Uredbe je določeno, da morajo biti javne evidence opisane s podatki, ki obsegajo naziv, opis vsebine, Eurovoc deskriptorje, območje, na katerega se vsebovani podatki nanašajo, opis načina pridobivanja podatkov, dostopnost podatkov, datum nastanka in pogostost osveževanja podatkov, obliko in jezik zapisa, povezanost vsebovanih podatkov z drugimi javnimi evidencami oziroma podatkovnimi zbirkami oziroma navedbo, da ni takšne povezave.

2.1 Enotni kontaktni center državne uprave kot dopolnitev spletnega širjenja informacij

Enotni kontaktni center državne uprave (v nadaljevanju EKC) je enotna kontaktna točka, ki prebivalcem Slovenije, tujcem, javnim uslužbencem in pravnim subjektom pomaga pri iskanju splošnih informacij s področja dela državne uprave ter nudi tehnično podporo pri uporabi določenih aplikacij državne uprave.⁶

Namen EKC je omogočiti javnosti, da pridobi splošne informacije s področja dela državne uprave na enem mestu in da strankam ni potrebno vedeti, katero ministrstvo, vladni urad ali služba razpolaga z informacijami, ki jih iščejo. Z uvedbo enotne brezplačne telefonske številke so se prav tako povečale možnosti komuniciranja s prebivalci Slovenije, ki ne uporabljajo sodobnih komunikacijskih poti.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/sl/index.htm>

² <http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal>

³ Glej 1. odstavek 8. člena ZDIJZ.

⁴ <http://www.ckijz.gov.si/>, glej 2. odstavek 8. člena ZDIJZ.

⁵ Drugi odstavek 2. člena Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Ur.l. RS št. 76/05, 119/07 in 95/2011).

⁶ EKC je dosegljiv vsak dan med 7:00 in 22:00 preko brezplačne telefonske številke 080 2002 (iz tujine preko številke +386 1 478 85 90), elektronske pošte ekc@gov.si in spletnega obrazca na spletnem mestu www.ekc.gov.si.

EKC je v letu 2012 prejel 44.542 zahtevkov, in sicer 54,7% preko brezplačne telefonske številke 080 2002, 43,9% preko e-pošte in 1,4% preko elektronskega obrazca oz. na drug način. EKC je v 60% primerov stranki odgovoril takoj, medtem ko je bilo 40% zahtevkov posredovanih v reševanje strokovnjakom za posamezno področje. 59% zahtevkov so posredovali na EKC bodisi prebivalci Slovenije bodisi tujci kot fizična ali pravna oseba, medtem ko je bilo ostalih 41% zahtevkov posredovanih iz organov državne uprave.

3. SPLETNI DOSTOP DO EVIDENC JAVNIH PODATKOV

Preko spletnih strani posameznih organov lahko javnost dostopa na enostaven, neposreden in v pretežni meri brezplačen način do velike količine podatkov javnega sektorja, npr. geografskih podatkov, poslovnih podatkov, veljavnih predpisov ter drugih podatkov iz javnih knjig. V zadnjih letih je bilo v Sloveniji veliko narejenega za omogočanje spletnega dostopa javnosti do javnih podatkov iz evidenc. Poudariti pa je potrebno, da gre za omogočanje dostopa javnosti do spletno objavljenih podatkov preko vpogleda oziroma seznanitve s podatki, medtem ko je nudenje ponovne uporabe spletno dostopnih podatkov, torej omogočanje prenosa samih podatkov oziroma podatkovnih baz s strani organov (v strojno berljivih formatih), še relativno redko.

3.1 Državni portal E- uprava

Državni portal e-uprava⁷ predstavlja enotni državni portal preko katerega lahko javnost dostopa do velikega števila podatkov javnega sektorja, predvsem glede storitev javne uprave (posebej za državljane, za pravne osebe in za javno upravo). Podatke glede številnih storitev javne uprave na portalu objavljajo organi sami, razporejeni so v tematsko zaključene sklope in razporejeni v t.i. register storitev.⁸ Posebej so na enem mestu zbrane tudi elektronske storitve e-uprave.⁹

Do konca leta 2012 se je na portalu e-uprava registriralo skupno 110.900 uporabnikov. Skupno število vseh dostopov do vseh storitev v letu 2012 je bilo 4.444.036. Deset najbolj pogostih pregledanih storitev na portalu e-uprava letu 2012 vključuje:

- Pridobitev Zoisove štipendije
- Pridobitev otroškega dodatka
- Izdaja gradbenega dovoljenja
- Dopolnilne dejavnosti na kmetijah
- Izdaja osebne izkaznice
- Izdaja potnega lista
- Prodaja kmetijskega zemljišča, kmetije ali gozda
- Pridobitev evropske kartice zdravstvenega zavarovanja ali konvencijskega potrdila
- Upravičenost do neprofitnega stanovanja
- Pravica do očetovskega dopusta

Državni portal e-uprava preko omogočanja vpogleda v številne zbirke javnih podatkov predstavlja enotno vstopno točko za spletni dostop do teh podatkov. Na voljo so povezave do naslednjih registrov oziroma portalov:

- **Register predpisov**¹⁰, ki ga vodi Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo;
- **Portal AJ PES**¹¹ – ki ga vodi Agencija Republike Slovenija za javna plačila je portal preko katerega je omogočen enostaven spletni dostop do podatkov iz Sodnega

⁷ <https://e-uprava.gov.si/e-uprava/portal.euprava>

⁸ Pravna podlaga – 2. in 3. odstavek 11. člena Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja.

⁹ <http://e-uprava.gov.si/storitve/index.jsp>.

¹⁰ <http://zakonodaja.gov.si/>

registra, Poslovnega registra Slovenije, Letnih poročil gospodarskih subjektov, Registra transakcijskih računov (širši javnosti so dostopni podatki za pravne osebe), Registra zastavnih pravic na premičninah, Registra protestiranih menic;

- **Portal e-Sodstvo** – ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije in preko katerega je, med drugim, mogoč spletni dostop do podatkov iz Zemljiške knjige¹², dostop do sodne prakse, baze strokovnih člankov, pravnih mnenj in stališč ter t.i. baze SEU, to je seznama primerov, v katerih je Republika Slovenija na Sodišče EU posredovala predhodna vprašanja;
- **Portal Prostor**¹³ - ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije in omogoča dostop do podatkov iz zemljiškega katastra, katastra stavb, registra nepremičnin in registra prostorskih enot.

Poleg enotnega državnega portala E-uprava, je določenim skupinam javnosti na voljo dostop do podatkov in storitev javne uprave tudi preko drugih portalov: Državni portal za starejše in upokojene¹⁴, Vladni portal za otroke in mladino¹⁵, Portal Informacije za tujce¹⁶.

3.2 Vpogled v lastne osebne podatke

Preko portala e-uprava je mogoče vpogledati tudi v lastne osebne podatke iz Centralnega registra prebivalstva¹⁷ in Registra kmetijskih gospodarstev¹⁸. V obeh primerih gre sicer za izvrševanje pravice iz *Zakona o varstvu osebnih podatkov*¹⁹ o seznanitvi z lastnimi osebnimi podatki, vendar pa je slednje na tem mestu omenjeno z vidika načela uporabniku prijazne državne uprave, ki se kaže v čim širšem omogočanju enostavnega in neposrednega dostopa do podatkov, ki so pomembni za posameznike.

3.3 Prostorski, okoljski in statistični podatki

Dostopu javnosti do prostorskih, okoljskih in statističnih podatkov kot takih pa so, poleg nekaterih že navedenih, namenjeni naslednji portali:

- **INSPIRE geoportal**²⁰ - slovenski portal, ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije in je bil primarno vzpostavljen zaradi potrebe po izmenjavi prostorskih podatkov med organi držav članic, omogoča pa tudi dostop širše javnosti do prostorskih podatkov. Pravno podlago za vzpostavitev portala predstavlja *Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti*, imenovana tudi *Direktiva INSPIRE*. Določila Direktive INSPIRE je prenesel v slovenski pravni red *Zakon o infrastrukturi za prostorske informacije*²¹, ki določa pravila za vzpostavitev in zagotavljanje infrastrukture za prostorske informacije.
- **Geoportal ARSO**²² - portal, ki ga vodi Agencija RS za okolje (ARSO), je namenjen iskanju in prenosu okoljskih prostorskih podatkov. Metapodatkovni opisi se nanašajo na zbirke podatkov, ki so v pristojnosti ARSO in si jih je mogoče ogledati v Atlasu okolja ali

¹¹ <http://www.ajpes.si/>

¹² http://www.sodisce.si/javne_knjige/zemljiska_knjiga/

¹³ <http://e-prostor.gov.si/>

¹⁴ <http://www.starejsi.gov.si/>

¹⁵ <http://www.otroci.gov.si/>

¹⁶ <http://www.infotujci.si/>

¹⁷ <http://ecrp.gov.si/>

¹⁸ <http://rkg.gov.si/GERK/eRKG/>

¹⁹ Uradni list RS, št. 86/04 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju ZVOP-1-UPB1.

²⁰ <http://www.geoportal.gov.si/>

²¹ Ur. l. RS št. 8/2010.

²² <http://gis.arso.gov.si/geoportal/catalog/main/home.page>

pridobiti neposredno preko spletne objektne storitve (WFS) ali aplikacije za prenos podatkov. Brskanje po katalogu metapodatkovnih opisov je mogoče po kategorijah tem oziroma glede na spletne storitve. Kategorije tem so izdelane na podlagi Direktive INSPIRE.

- **Meteorološki podatki**²³ - na spletnih straneh državne meteorološke službe ARSO so za vpogled in uporabo s strani javnosti prikazani aktualni vremenski podatki za določena območja (čez 20 v Sloveniji, okoli 60 v Evropi in okolici). Gre za podatke zbrane na podlagi rednih opazovanj vsaj na 6 ur, mreže avtomatskih meteoroloških postaj na pol ure ter večdnevne modelske napovedi, obnovljene vsaj dvakrat na dan in napovedi dežurnega prognostika. Portal ponuja tudi interaktivni dostop do arhiva meteoroloških podatkov od leta 1961 naprej, pa tudi številne klimatske analize. Prek servisa XML/RSS/HTML omogoča izvoz podatkov in napovedi tudi v digitalni obliki.
- **Portal SI-STAT**²⁴ vodi Statistični urad Republike Slovenije. Portal vsebuje povezave do podatkov na spletnih straneh pooblaščenih izvajalcev programa statističnih raziskovanj in do evropskih statističnih podatkov na spletni strani Eurostata²⁵. Vsebine vključujejo naslednja področja: demografsko in socialno področje, ekonomsko področje, okolje in naravni viri, splošno, popis prebivalstva 2002, popis kmetijstva 2000.

3.4 Nacionalni interoperabilnostni portal (NIO)

Slovenski interoperabilnostni portal je bil vzpostavljen oktobra 2010 in predstavlja ključni gradnik nacionalnega interoperabilnostnega okvira v Sloveniji. Portal omogoča različnim deležnikom objavo standardov in priporočil, informacij in izdelkov, ki so potrebni za usklajen razvoj, vzpostavljanje in vzdrževanje informacijskih sistemov v javni upravi kot tudi širše.

Večja nadgradnja interoperabilnostnega portala v letu 2013 bo omogočila skladnost z evropskim interoperabilnostnim portalom Joinup²⁶ in objavo odprtih podatkov javne uprave. Portal je dostopen na spletni strani Slovenski interoperabilnostni portal NIO.²⁷

4. SODELOVANJE JAVNOSTI PRI SPREJEMANJU ODLOČITEV IN PREDPISOV

4.1 Portal E-demokracija in sistem IPP

Projekt informacijske podpore postopkov priprave predpisov (t.i. Sistem IPP) predstavlja sistem usklajevanja določenega predpisa med organi, ki omogoča pokrivanje vseh bistvenih korakov v postopku sprejemanja predpisov in enotno delovanje na vseh resorjih, velik poudarek projekta pa je namenjen tudi večjemu vključevanju prispevka zainteresirane javnosti k vsebinam predpisov. Spletni **pod-portal E-demokracija**, predstavlja "zunanji" - javnosti dostopni, pogled IPP, ki omogoča, da javnost spremlja postopek sprejemanja predpisa ter komentira vsebine, ko pripravljavec to funkcijo omogoči. Predvsem pa je ta del zelo koristen za nevladne organizacije ter strokovno in laično javnost, ki na takšen način lahko sproti poda pripombe in predloge ter tako prispeva k boljši zakonodaji.

²³ <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/service/>

²⁴ <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/statfile2.asp>

²⁵ Ponovna uporaba statističnih podatkov Eurostata je mogoča pod pogoji predpisanimi z Odločitvijo Komisije EU št. 2011/833/EU o ponovni uporabi dokumentov Komisije, ki v splošnem izhaja iz načel Direktive št. 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja.

²⁶ <http://joinup.ec.europa.eu/>

²⁷ <http://nio.gov.si/nio/>

V skladu z *Resolucijo o normativni dejavnosti*²⁸, je predlog predpisa potrebno objaviti na spletu ter ponuditi zainteresirani javnosti v posvetovanje, za čas od 30 do 60 dni, in sicer na spletni strani E-demokracija.²⁹ Pripravljaivec predpisa nato v t.i. poročilu o sodelovanju javnosti navede, katere predloge oziroma mnenja je pri pripravi predloga predpisa upošteval in katerih ne, podati pa mora tudi razloge za svojo odločitev. Obveznosti v zvezi s sodelovanjem javnosti so predpisane tudi v *Poslovniku Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01 s spremembami in dopolnitvami; glej 9. člen)*.

V letu 2012 se je povečalo sodelovanje javnosti pri pripravi in spremembah predpisov s pomočjo sistema Informacijska podpora postopkov priprave predpisov (IPP) skupaj s spletnim podportalom E-demokracija. V sistem IPP je po lanskii reorganizaciji ministrstev in vladnih služb vključenih 22 institucij (12 ministrstev, 7 vladnih služb, Generalni sekretariat Vlade RS, Urad predsednika Vlade RS in Uradni list RS). V sistemu je bilo v letu 2012 pripravljenih 1.378 predpisov (264 zakonov, 530 uredb in 584 pravilnikov), kar je za 183 več kot leta 2011. Na spletnem podportalu E-demokracija je bilo objavljenih 543 predpisov (109 zakonov, 164 uredb in 270 pravilnikov), ki jih je pripravilo 15 ministrstev, 1 vladna služba ter Generalni sekretariat vlade. Čeprav odstotek objavljenih predpisov ni slab, bi bilo potrebno, za zagotavljanje načela transparentnosti normativne dejavnosti, zagotoviti večji odstotek objavljenih predpisov na E-demokraciji.

4.2 Spletno orodje "Predlagam vladi"

Vključevanju prebivalcev Slovenije v oblikovanje politik na vladni ravni je namenjeno tudi spletno orodje Predlagam vladi³⁰, katerega delovanje je v pristojnosti Urada Vlade RS za komuniciranje. V letu 2012 so uporabniki na spletnih straneh **predlagam.vladi.si** objavili 1.895 predlogov, 6.872 komentarjev in oddali 19.282 glasov. Odzivi ministrstev in vladnih služb so bili objavljeni na 340 predlogov državljanov. V letu 2011 je bilo zabeleženih 219.732 obiskov in 669.720 ogledov strani, torej povprečno 602 obiska in 1.834 ogledov strani dnevno.

4.3 Portal "Minus 25%" in pobude javnosti za odpravo administrativnih ovir

Vlada je med svoje prioritete naloge tudi v letu 2012 uvrstila odpravo administrativnih ovir s ciljem poenostavitve poslovnega in zakonodajnega okolja - javna uprava mora postati učinkovit servis za uspešno gospodarstvo in zadovoljne državljane. V ta namen je Vlada RS v juliju 2012 sprejela prenovljeni Akcijski program za odpravo administrativnih ovir in zmanjšanje zakonodajnih bremen za leti 2012 in 2013.³¹ Skupno program vključuje 269 ukrepov, od tega je še 136 prenesenih oziroma v letu 2011 nerealiziranih ukrepov in 133 dodatnih ukrepov po posameznih prioritetenih področjih. Izvajanje ukrepov po posameznih ministrstvih se spremlja četrtletno preko poročil ministrstev. V obdobju od julija do septembra 2012 je bilo v okviru prvega poročanja s strani pristojnih ministrstev po posameznih področjih realiziranih 42 ukrepov iz akcijskega programa, kar predstavlja 15,6 odstotka vseh ukrepov, medtem ko je bilo v obdobju od leta 2009 do marca 2012 na podlagi prvotnega akcijskega programa že realiziranih 162 ukrepov po posameznih področjih.

S ciljem zagotavljanja celovitih informacij o realizaciji in izvajanju programa in namenom dodatnega zbiranja predlogov za zmanjšanje administrativnih bremen in poenostavitve postopkov je vzpostavljen spletni portal "Minus 25%"³² v okviru katerega javnost lahko poda pripombe, mnenja in predloge ter tako prispeva k bolj učinkovitemu delovanju javne uprave.³³ Portal je namenjen predvsem podjetnikom in državljanom, ki bodisi v poslovnem procesu ali v vsakdanjem življenju prihajajo v stik z upravnimi postopki in se srečujejo z obveznostmi, ki jih morajo izpolnjevati. Obveznosti si je sedaj mogoče ogledati, saj so opredeljene opisno in tudi

²⁸ Ur. l. RS št. 95/2009.

²⁹ <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/edemokracija.euprava>

³⁰ <http://predlagam.vladi.si/>.

³¹ http://www.minus25.gov.si/fileadmin/user_upload/mju/Boljsi_predpisi/Program_25_AKCIJSKI_PROGRAM_OAO_2012_2013.pdf

³² <http://www.minus25.gov.si/>

³³ <http://www.minus25.gov.si/oddajte-predlog-komentar/>

stroškovno ovrednotene na podlagi metodologije. V letu 2012, je bilo skupno oddanih 60 pobud glede odprave administrativnih ovir. Od tega je bilo 56 pobud posredovanih v reševanje na pristojne organe, odziv smo prejeli na 53 pobud, kar predstavlja 95 % odzivnost organov. Na tem področju Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo, ki je resorno pristojno za program odprave administrativnih ovir, sodeluje z vladnim portalom Predlagam.vladi.si.

4.4 Portal "Eugo Slovenia" - enotna kontaktna točka o pogojih poslovanja v Sloveniji

Pomemben doprinos k poenostavitvi poslovnega okolja je tudi vzpostavitev enotne točke za tujce - tuje poslovne subjekte, ki želijo v Sloveniji poslovati, in prenova oziroma nadgradnja e-VEM portala za domače. V juniju 2012 je bil tako vzpostavljen spletni portal za tuje poslovne subjekte, ki se bo do leta 2015 vsebinsko in tehnično razvijal (beta - testna verzija). Preko portala bodo tujci (eugo.gov.si) in domači (e-vem.gov.si) ne enem mestu pridobili informacije o pogojih poslovanja v Republiki Sloveniji na enem mestu (projekt EKT1) in preko spleta (tudi iz tujine) oddali vlogo za pridobitev dovoljenja v primeru reguliranih dejavnosti.

Portal Eugo Slovenia s svojimi vsebinami zajema celoten življenjski cikel podjetja in podjetnika; opisani so pogoji za vstop na slovenski trg, pogoji in postopki za ustanovitev podjetja in lastnosti posameznih pravno-organizacijskih oblik podjetij v Sloveniji ter pogoji in postopki za čezmejno opravljanje storitev v Sloveniji. Opisane so tudi obveznosti, ki jih mora podjetnik v Sloveniji izpolniti v procesu zaposlovanja, vodenja poslovnih knjig in davčne obveznosti ter tudi informacije o tem, kako zapreti podjetje v Sloveniji. Čezmejno opravljanje storitev je na Eugo Slovenia posebej izpostavljeno, podan je splošen opis pogojev in postopkov za čezmejno opravljanje storitev in obenem je čezmejno opravljanje še posebej izpostavljeno znotraj opisa vsake regulirane dejavnosti in poklica.

4.5 Seznanjanje javnosti o delu Vlade RS preko objave vladnih gradiv

Spletne strani Vlade RS, na katerih so objavljena vladna gradiva³⁴, so namenjene zainteresirani javnosti, zlasti pa nevladnim in drugim organizacijam civilne družbe, ki jih vlada želi v čim večji meri pritegniti v postopke priprave in sprejemanja svojih odločitev. Vsi, ki so v procesu nastajanja gradiv sodelovali, lahko tukaj preverijo, kako so pristojna ministrstva in službe pri pripravi odločitev vlade upoštevala njihove pripombe, pobude in predloge. Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije sočasno z objavo posameznega gradiva v informacijskem sistemu vlade objavi gradivo tudi na tej internetni strani. Na njej pa niso objavljena tista gradiva, do katerih ni mogoč dostop na podlagi 6. člena ZDIJZ. Sprejeta gradiva in sklepi vlade pa so objavljeni na spletnih straneh pod Seje vlade.³⁵

5. JAVNOST IN TRANSPARENTNOST PORABE PRORAČUNSKIH SREDSTEV, INTEGRITETA IN PREPREČEVANJE KORUPCIJE

5.1 Informacijski servis podatkov ISPO

Davkoplačevalci imajo pravico vedeti, kako se trošijo sredstva, ki so jih zaupali v upravljanje državi. V skladu z načelom javnosti in transparentnosti porabe proračunskih sredstev je v okviru e-uprave, vpogled v podatke javne uprave, iz katerih so razvidni učinki dela in ukrepov vlade, ponuja t.i. Informacijski servis podatkov ISPO³⁶. Pregleduje se lahko podatke o javnih

³⁴ http://www.vlada.si/si/delo_vlade/gradiva_v_obravnavi/

³⁵ http://www.vlada.si/si/delo_vlade/seje_vlade/

³⁶ <http://e-uprava.gov.si/ispo/>

plačah funkcionarjev, uporabi mobilnih in fiksnih telefonov, službenih avtomobilih, zaposlenih v organih državne uprave, delovnih telesih, cestno prometni varnosti itd.

Pri podatkih o plačah (vir: AJPES) so v tabelah prikazani podatki o izplačanih plačah zaposlenim pri posamezni pravni osebi javnega sektorja, za katere ne veljajo določila kolektivnih pogodb in sicer skupni znesek izplačanih plač na posameznem delovnem mestu, povprečno plačo na delovnem mestu in najvišjo izplačano plačo pri posamezni pravni osebi, z navedbo delovnega mesta, na katerem je bila ta plača izplačana. Podatki se objavljajo mesečno za izplačane plače za predpretekli mesec.

Glede stroškov za telefone, so vir organi sami, podatke vnašajo v sistem povprečno štirikrat na leto. Vir objavljenih podatkov v zvezi z lastništvom avtomobilov je Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo. Podatki se črpajo iz Registra vozil. Viri podatkov o vozilih v najemu do 1.1.2006 so vladne službe, ministrstva in organi v sestavi ministrstev. Podatki se povprečno osvežujejo štirikrat letno.

5.2 Spletna aplikacija Supervisor

K odprtemu in transparentnemu delovanju javnega sektorja zavezuje tudi Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije. V letu 2011 je bila s strani Komisije za preprečevanje korupcije vzpostavljena spletna aplikacija za spremljanje izdatkov organov javnega sektorja – t.i. Supervisor.³⁷ Javna osvetlitev toka denarja med javnim in zasebnim povečuje odgovornost nosilcev javnih funkcij za smotno in učinkovito porabo javnih sredstev, omogoča argumentirano razpravo o sprejetih in načrtovanih investicijah ter zmanjšuje tveganja za slabo upravljanje, zlorabo oblasti, predvsem pa omejuje sistemsko korupcijo, nepošteno konkurenco in klientelizem. Poleg tega Komisija za preprečevanje korupcije vodi tudi evidenco lobističnih stikov, ki je spletno dostopna.³⁸

5.3 Katalog funkcij, delovnih mest in nazivov v javni upravi

Katalog funkcij, delovnih mest in nazivov, kot je določen v *Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju*, je objavljen na spletnih straneh ministrstva, pristojnega za upravo³⁹, vsebuje pa vse funkcije, delovna mesta in nazive, ki obstajajo v javnem sektorju in uporabnik proračuna v aktu o sistemizaciji ne sme sistemizirati delovnega mesta in naziva, ki ni navedeno v tem katalogu. Ti podatki omogočajo zainteresirani javnosti vpogled in primerjavo med vrednotenjem posameznih funkcij in delovnih mest v celotnem javnem sektorju.

6. OMOGOČANJE PONOVNE UPORABE PODATKOV JAVNEGA SEKTORJA – ODPIRANJE PODATKOV JAVNEGA SEKTORJA

6.1 Veljavna ureditev ponovne uporabe in aktualni predlogi sprememb

Pojem ponovne uporabe podatkov javnega sektorja se je izoblikoval na ravni EU, s sprejetjem Direktive 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (v nadaljevanju: Direktiva)⁴⁰. Ponovna uporaba podatkov javnega sektorja pomeni, da organi podatke oziroma

³⁷ <http://supervisor.kpk-rs.si/oprojektu/>

³⁸ <https://www.kpk-rs.si/sl/projekt-transparentnost/lobistici-stiki>

³⁹ http://www.mnz.gov.si/si/javna_uprava/javni_sektor/place_v_javnem_sektorju/katalog_funkcij_delovnih_mest_in_nazivov/

⁴⁰ Direktiva 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja, UL EU L 345, 31.12.2003, str. 90–96.

dokumente, ki jih zbirajo in pripravljajo v okviru izvrševanja javnih nalog, dajo na voljo za nadaljnjo uporabo s strani posameznikov ali gospodarskih subjektov.⁴¹ Ponovna uporaba predvideva določeno oplemenitenje surovih informacij, torej dodajanje vrednosti (npr. izdelava statistične analize na podlagi surovih statističnih podatkov ali izdelava bonitetnih ocen, na podlagi ekonomskih kazalnikov), lahko vključuje tudi založništvo (npr. zemljevidi, avtomobilski navigacijski sistemi), pa tudi vsakršno drugačno izkoriščanje podatkov (npr. izdelava spletnih aplikacij, podatkovno novinarstvo, vremenske napovedi itd). Direktiva 2003/98/ES je bila v Republiki Sloveniji implementirana leta 2005, s spremembo ZDIJZ. V skladu z namenom ZDIJZ so organi pozvani, da v čim večji meri omogočajo tudi ponovno uporabo podatkov s katerimi razpolagajo.⁴²

Po mnenju Evropske komisije, veljavni pravni okvir ne zadošča, da bi se izkoristili vsi potenciali javnih podatkovnih virov v Evropi. Zato je Komisija decembra 2011 pripravila predlog sprememb Direktive (v nadaljevanju: Predlog), katerega kompromisno besedilo⁴³ je, v času priprave tega poročila, pred skorajšnjim sprejemom na ravni EU.

Predlog je sestavljen iz treh glavnih elementov:

- 1- razširitev dometa režima ponovne uporabe tudi na kulturne institucije (muzeje, arhive in knjižnice);
- 2- vzpostavitev pravila, da so organi praviloma dolžni nuditi ponovno uporabo vseh javno dostopnih podatkov, s katerimi razpolagajo oziroma ukinitve diskrecije organov glede tega;
- 3- sprememba pravil zaračunavanja za ponovno uporabo podatkov.

V skladu s predlogom organi ne bi imeli več diskrecije o tem, ali določene podatke dati na razpolago za ponovno uporabo ali ne. Organi bi bili, na podlagi vložene zahteve za ponovno uporabo podatkov, podatke, ki jih hranijo, zavezani dati na razpolago zainteresiranemu ponovnemu uporabniku (razen v primeru, da gre za podatke, glede katerih imajo tretje osebe pravice intelektualne lastnine oziroma glede podatkov, ki niso javno dostopni na podlagi nacionalne zakonodaje). Druge predlagane spremembe so povezane z razširitvijo obsega direktive še na nekatere kulturne institucije, s pravili za zaračunavanje, nadzorom in razpoložljivimi formati.

Predlog sprememb Direktive o ponovni uporabi ima visoke cilje – razcvet nove industrije, povečanje števila delovnih mest in povečanje prihodkov držav članic od davkov. Komisija se sklicuje na študijo, kjer je celotna vrednost trga informacij javnega sektorja v letu 2008 v EU ocenjena na 28 milijard EUR. Celoten dobiček zaradi nadaljnjega odprtja informacij javnega sektorja z zagotavljanjem lažjega dostopa v EU pa bi znašal približno 40 milijard EUR na leto. Predlog je nastal tudi kot posledica pritožb, da je cena, ki jo organi zaračunavajo za ponovno uporabo, previsoka in pomeni prepreko za ponovno uporabo. Po drugi strani so javna sredstva organov vedno bolj omejena in lahko nekateri organi zagotavljajo svoje storitve predvsem tudi na podlagi sredstev, ki jih pridobijo ravno zato, ker zagotavljajo določene podatke.

6.2 Stališče Slovenije v zvezi s predlogom sprememb Direktive o ponovni uporabi

Slovenija v splošnem podpira cilje predloga sprememb Direktive o ponovni uporabi informacij javnega sektorja, predvsem prizadevanja za omogočanje večjega obsega ponujenih podatkov za ponovno uporabo in čim bolj učinkovitega postopka za pridobitev podatkov s strani zainteresiranih ponovnih uporabnikov. Predvsem tudi podpiramo predlog glede pomembne vloge neodvisnega organa, ki je v opravljanju nadzora nad zakonitostjo odločitev, ki jih v zvezi s ponovno uporabo sprejemajo organi. Zavzemamo se za sprejem kompromisne rešitve, ki bi po eni strani zagotovila enostavno in učinkovito ponovno uporabo za uporabnike (zasebni sektor) in hkrati ne bi povzročila dodatnih bremen zavezanim organom javnega sektorja.

⁴¹ Glej četrti odstavek 2. člena Direktive in tretji odstavek 4. člena ZDIJZ.

⁴² V praksi, je ponovna uporaba aktualna predvsem za organe, ki razpolagajo z velikimi bazami podatkov, npr. Ajpes, GURS, Statistični urad RS, UMAR, Ministrstvo za finance, ARSO itd.

⁴³ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja, kompromisno besedilo: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/13/st08/st08469-ad01.en13.pdf>

Slovenija podpira digitalizacijo kulturnih vsebin, ki spodbuja širši dostop do kulture in odpira možnosti za digitalno gospodarstvo. S tega vidika je Slovenija v splošnem naklonjena vključitvi kulturnih institucij v domet Direktive, vendar pa ima določene pomisleke saj bi lahko zahteva za digitalizacijo velike količine analognega gradiva v kratkem času, povzročila precejšnje administrativno breme za posamezno institucijo. Zato pozdravljamo pojasnilo, ki ga je v zvezi s tem naknadno podala Komisija, da muzeji, arhivi in knjižnice ne bi bili avtomatično zavezani digitalizirati gradiva na podlagi zahteve za ponovno uporabo, kadar gradivo obstaja zgolj v analogni obliki. To naj bi veljalo tudi za gradivo v prosti rabi.

Slovenija v splošnem podpira prizadevanja Komisije, da bi bila cena podatkov za ponovne uporabnike čim nižja. Slovenska zakonodaja že sedaj zavezuje organe, da dajo podatke za ponovno uporabo v nekomercialne namene povsem brezplačno. Vendar pa je delovanje določenih organov zasnovano tako, da precejšen del njihovih stroškov v zvezi z nekaterimi zbirkami podatkov krijejo ravno ponovni uporabniki teh podatkov (in torej ne vsi davkoplačevalci). Ti organi bi morali imeti možnost ohraniti dosednji način financiranja.

6.3 Ponovna uporaba informacij javnega značaja, ki predstavljajo avtorska dela

Namen ZDIJZ je zagotavljanje javnosti in odprtosti delovanja organov in v skladu s tem, so organi pozvani, da poleg omogočanja dostopa do informacij javnega značaja, v čim večji meri omogočajo tudi ponovno uporabo dokumentov s katerimi razpolagajo. Navedeno načelo ZDIJZ pa ni povezljivo z določbo 101. člena ZASP. V skladu z *Zakonom o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS št. 16/2007, ZASP-UPB3, s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju ZASP)*, zaposleni javni uslužbenec pri organu javnega sektorja, ki je ustvaril avtorsko delo, po preteku 10 let od dokončanja dela, ponovno pridobi materialne avtorske pravice od delodajalca ali pa mu mora le-ta izplačati primerno nadomestilo (101. člen ZASP). To pomeni, da organ praviloma ni dokončni imetnik avtorskih pravic na avtorskih delih ustvarjenih pri organu s strani javnih uslužbencev. Zato tudi ne more neomejeno razpolagati z deli, torej na primer, jih nuditi za neomejeno ponovno uporabo. V skladu z navedenim, je takratno Ministrstvo za pravosodje in javno upravo, kot resorno pristojno za področje dostopa do informacij javnega značaja, jeseni 2012 Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo predlagalo dopolnitev 101. člena ZASP tako, da bi se v primeru, kadar je delodajalec organ zavezanec za dostop do informacij javnega značaja, štelo, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na avtorskem delu, ki predstavlja informacijo javnega značaja, od stvaritve dela izključno prenesene na delodajalca.

Za učinkovito uresničevanje določil ZDIJZ, tako glede proaktivnega kot tudi reaktivnega nudenja informacij javnega značaja javnosti, je v zvezi z naročilom avtorskih del s strani organov javnega sektorja pri zunanjih izvajalcih, bistvenega pomena, da se v avtorski pogodbi ustrezno opredeli prenos materialnih avtorskih pravic v zvezi z reprodukcijo, objavo na spletu in pravico predelave določenega avtorskega dela, saj je prenos teh pravic po ZASP predpogoj za izpolnjevanje zakonskih obveznosti organa po ZDIJZ. Žal je realnost drugačna in v praksi so te pogodbe precej nedoločne tako, da organom v praksi ne omogočajo izvrševanja njihovih obveznosti po ZDIJZ glede omogočanja dostopa do informacij javnega značaja, ki jih hranijo.

V zvezi s spletno objavo javnih e-vsebin je, ob siceršnjem prizadevanju za varstvo avtorskih pravic na spletu, v *Strategiji razvoja informacijske družbe v Republiki Sloveniji- si 2010*⁴⁴ kot "načelo delovanja" jasno predpisana uporaba odprtih licenc v zvezi z objavo e-vsebin: "*Slovenija se bo zavzemala za ustrezno varovanje avtorskih pravic digitalnih vsebin na internetu ter bo za uspešen razvoj in uporabo e-storitev in e-vsebin spodbujala uporabo CC licenciranja.*"

Organi javnega sektorja bi zato morali že ob sklepanju pogodb o stvaritvi avtorskih del razmišljati o svojih obveznostih po ZDIJZ, torej o cilju, da bi se dela lahko ponudila javnosti za

⁴⁴ Strategija razvoja informacijske družbe v Republiki Sloveniji – si 2010, sprejeta s strani Vlade RS dne 29.6.2007, točka 4.4. na strani 26, objavljeno na spletu: http://www.arhiv.mvzt.gov.si/fileadmin/mvzt.gov.si/pageuploads/pdf/informacijska_druzba/si2010.pdf, na dan 20.4.2013.

učinkovito ponovno uporabo. Ugotavljamo, da je na področju urejanja avtorskih pravic in licenciranja potreba po sprejetju določenih vzorčnih smernic za organe javnega sektorja. Ocenjujemo, da bi bilo primerno, da bi pri pripravi takšnih smernic sodelovali: Ministrstvo za notranje zadeve kot resorno pristojno ministrstvo za področje dostopa do informacij javnega značaja, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo kot ministrstvo pristojno za avtorsko-pravno zakonodajo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport kot ministrstvo pristojno za področje informacijske družbe, Ministrstvo za kulturo, ki pokriva področje digitalizacije vsebin s področja kulture ter Informacijski pooblaščenec kot pritožbeni organ v postopkih ponovne uporabe.

6.4 Zagotovitev interoperabilnosti kot predpogoj učinkovite ponovne uporabe podatkov

Da bi se podatki iz različnih organov, lahko povezano in učinkovito ponovno uporabljali, je treba odpraviti ovire pri interoperabilnosti. Razpoložljivost podatkov v strojno-berljivi obliki in tanka plast skupno dogovorjenih metapodatkov lahko olajšata navzkrižno povezavo podatkov in interoperabilnost ter s tem znatno povečata njihovo vrednost za ponovno uporabo.

Na ravni EU so prizadevanja za interoperabilnost strnjena v t.i. *Evropski interoperabilnostni okvir*, ki omogoča prost pretok blaga, storitev, ljudi in kapitala na notranjem trgu. Ta po načelu subsidiarnosti predvideva, da ima vsaka država vzpostavljen nacionalni interoperabilnostni okvir, ki je povezljiv oziroma združljiv z EIF. Za prostorske podatke je določene standarde interoperabilnosti na ravni EU vzpostavil režim, ki izhaja iz *Direktive INSPIRE* in ki lahko služi kot smernica tudi na področju drugih vrst javnih podatkov.

Na nacionalni ravni, so prizadevanja za spodbujanje ponovne uporabe in interoperabilnosti podatkov mdr. sestavni del:

i) Strategije razvoja informacijske družbe – i2010⁴⁵, v kateri je kot načelo delovanja določeno:

"Slovenija bo dejavno podpirala vzpostavljanje interoperabilnosti pri razvoju izdelkov in storitev informacijske družbe v skladu z EIF (op. Evropski interoperabilnostni okvir), vključno z razvojem in uporabo odprtih standardov".

ii) Strategije razvoja elektronskega poslovanja ter izmenjave podatkov iz uradnih evidenc⁴⁶, katere namen je bila določitev okvira in ciljev za nadaljnje uresničevanje e-poslovanja v javni upravi, tudi Nacionalnega interoperabilnostnega okvira (v nadaljevanju: NIO):⁴⁷

"Za uspešen razvoj integriranih elektronskih storitev javne uprave bo odločilno upoštevanje interoperabilnosti na zakonodajni, organizacijski, semantični in tehnični ravni. Pri tem bodo vse institucije javne uprave pri razvoju integriranih storitev med različnimi vsebinskimi področji uporabljale skupne standarde, smernice, priporočila in navodila, ki so jih določile v Slovenskem interoperabilnostnem okviru (SIO)."

"Vse institucije javne uprave bodo sodelovale pri določanju in izboru vsebin SIO. S sodelovanjem pri določanju vsebin se bodo institucije zavezale tudi k njihovemu izvajanju pri razvijanju elektronskih storitev."

NIO torej predstavlja celovit, a dinamičen nacionalni koncept delovanja in trajnostnega razvoja centralnih horizontalnih funkcij in storitev. Zagotavljanje interoperabilnosti predpostavlja nenehno prizadevanje za prilagajanje glede na spreminjanje zakonodaje, glede na potrebe podjetij in državljanov ter glede na spremembe v organizaciji javne uprave, poslovnih procesov in tehnologij.

⁴⁵ Ibidem, str. 22, točka 4.2.

⁴⁶ http://e-uprava.gov.si/eud/e-uprava/Strategija_razvoja_elektronskega_poslovanja_ter_izmenjave_podatkov_iz_uradnih_evidenc_SREP.pdf

⁴⁷ Točki 5.3.1 in 5.3.2.

7. VLOGA MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE KOT RESORNO PRISTOJNEGA MINISTRSTVA ZA PODROČJA DOSTOPA DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

Ministrstvo za notranje zadeve je resorno pristojno za področje dostopa do informacij javnega značaja ter na podlagi 32. člena ZDIJZ opravlja spodbujevalne in razvojne naloge z namenom transparentnega in odprtega delovanja organov javnega sektorja:

- **seznanjanje javnosti o načinu in pogojih dostopa do informacij javnega značaja;**
- **svetovanje drugim organom v zvezi z uporabo določil ZDIJZ;**
- **druge spodbujevalne in razvojne naloge.**

Ministrstvo za notranje zadeve⁴⁸ v tem okviru nudi pravno svetovanje tako prosilcem kot organom glede vodenja postopkov na prvi stopnji na podlagi zahteve po ZDIJZ ter glede tega, kateri podatki javnega sektorja se lahko oziroma pod katerimi pogoji se lahko posredujejo javnosti oziroma pripravo mnenj z vidika ZDIJZ, v primeru medresorskega usklajevanja predlogov predpisov, ki vsebinsko opredeljujejo pravico javnosti dostopa, npr. za določene vrste podatkov.

7.1 Delovne naloge s področja dostopa do informacij javnega značaja

- **Svetovanje in priprava pisnih pravnih mnenj za organe zavezanca in za prosilce**

Ministrstvo za notranje zadeve nudi pomoč in svetovanje tako prosilcem za informacije javnega značaja kot organom zavezancem glede tega, kateri podatki javnega sektorja se lahko oziroma pod katerimi pogoji, se lahko posredujejo javnosti in sicer tako v primeru konkretnih zahtev za dostop po ZDIJZ, kot tudi v primeru proaktivne objave podatkov javnega sektorja na spletu. S strani sodelavcev ministrstva je bilo na podlagi 32. člena ZDIJZ izdana številna pisna pravna mnenja o tolmačenju ZDIJZ. Posvetovanje s strani prosilcev oz. zavezanih organov pa poleg tega poteka tudi ustno po telefonu.

- **Priprava Skupnega letnega poročila o izvajanju ZDIJZ za 2011**

V okviru pristojnosti je bilo pripravljeno Skupno letno poročilo državnih organov in občin o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ) za leto 2011, ki ga je sprejela vlada in z njim seznanila Državni zbor. Poročilo je bilo sprejeto brez pripomb. Poročilo je objavljeno na spletnih straneh ministrstva.

- **Priprava predlogov predpisov s področja informacij javnega značaja**

V teku je priprava predloga sprememb in dopolnitev Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, za zagotovitev večje transparentnosti delovanja družb v lasti države, občin, javnih gospodarskih zavodov, javnih podjetij in drugih oseb javnega prava. Usklajevalni sestanki so že bili izvedeni tako s Komisijo za preprečevanje korupcije kot Ministrstvom za finance, Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo ter tudi z Informacijskim pooblašcem.

- **Potrjevanje stroškovnikov organov zavezancev v zvezi z zaračunanjem informacij**

V letu 2012 je bilo obravnavanih 34 stroškovnikov organov za posredovanje informacij javnega značaja, v zvezi s katerimi je bilo podeljenih 19 soglasij ministrstva, v 15 primerih pa posebno soglasje ni bilo potrebno.

- **Priprava modulov za izobraževanja javnih uslužbencev s področja ZDIJZ**

Ministrstvo pripravlja brezplačna usposabljanja o vodenju upravnih postopkov po ZDIJZ, za različne vrste organov zavezancev (občine, zavode itd). Namen seminarja je seznanitev zavezancev z obveznostmi po ZDIJZ, seznanitev s pravili vodenja postopka na podlagi zahteve

⁴⁸ Več informacij glede področja informacij javnega značaja, na spletnih straneh Ministrstva za notranje zadeve: http://www.mnz.gov.si/si/o_ministrstvu/informacije_javnega_znacaja/

za dostop na prvi stopnji, načeli zakona in izjemami ter vlogo Ministrstva za notranje zadeve kot svetovalnega organa.

- **Centralni katalog informacij javnega značaja**

Centralni katalog informacij javnega značaja vsebuje kataloge zavezanih organov za dostop do informacij javnega značaja. Na ministrstvu skrbimo za tehnično podporo.

7.2 Aktivnosti za spodbujanje ponovne uporabe informacij javnega značaja in za odpiranje podatkov javnega sektorja

Na področju ponovne uporabe informacij javnega značaja je že v februarju 2012, takratno Ministrstvo za pravosodje in javno upravo skupaj z Ministrstvom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport organiziralo javni posvet: »*Ponovna uporaba podatkov javnega sektorja v kulturi*«. ⁴⁹

S strani sodelavcev ministrstva je bilo področje predstavljeno tudi na Dnevih slovenske informatike 2012, s prispevkom z naslovom: Predlog sprememb direktive o ponovni uporabi podatkov javnega sektorja – spodbuda za razvoj digitalnega gospodarstva.

S strani sodelavcev ministrstva je bilo področje predstavljeno tudi na Dnevih slovenske uprave 2012; prispevek z naslovom: *Odprta in transparentna javna uprava – odprti podatki javnega sektorja*.

Takratno Ministrstvo za pravosodje in javno upravo je, dne 28.9.2012, v obeležitev mednarodnega dneva pravice vedeti, organiziralo tudi javni posvet⁵⁰: »*Podatki javnega sektorja in njihova ponovne uporabe s strani gospodarskega in širšega zasebnega sektorja*«. Namen posveta je bila predstavitev relevantne zakonodaje in aktualnih strategij EU na tem področju ter izmenjava informacij in izkušenj med glavnimi nacionalnimi akterji na področju ponovne uporabe (AJPES, GURS, ARSO itd). Na posvetu je sodeloval tudi Glasnik digitalnih tehnologij Republike Slovenije s prispevkom o potrebi po večjem odpiranju podatkov javnega sektorja, govora pa je bilo tudi o pomenu ponovne uporabe podatkov javnega sektorja za podatkovno novinarstvo. Namen posveta je tudi opozarjanje na potrebo po proaktivni vlogi organov pri nujenju podatkov za ponovno uporabo, omogočanju enostavnega prenosa podatkov za ponovno uporabo, to je (npr. objava podatkov v strojno-berljivi obliki, odprti formati, interoperabilnost podatkov). Nenazadnje je bil namen posveta ozaveščanje javnosti oziroma spodbujanje akterjev zasebnega sektorja, da v sodelovanju s pristojnimi organi, uresničijo svoje ideje in na podlagi oplemenitenih podatkov ustvarijo nove inovativne produkte in storitve.

7.3 Mednarodno sodelovanje na področju dostopa do informacij javnega značaja

- **Soodločanje o dostopu do dokumentov Sveta EU**

Med redne naloge na področju dostopa do informacij javnega značaja sodi tudi priprava usmeritev Republike Slovenije v postopkih soodločanja na Svetu EU v zvezi s pritožbami zoper odločitve Generalnega sekretariata Sveta EU o zahtevah za dostop do dokumentov Sveta EU. Osnutke odgovorov na pritožbe (t.i. potrdilne prošnje) pripravi Generalni sekretariat Sveta, o njih pa odločajo države članice v Delovni skupini za informiranje (WPI) na podlagi Uredbe EU št. 2001/1049. Pregled in odločanje se opravlja enkrat mesečno. V letu 2012 je bilo pripravljenih 21 usmeritev Republike Slovenije do predlogov odgovorov Generalnega Sekretariata Sveta EU prosilcem za dokumente.

⁴⁹ Prispevki v video obliki so dostopni na spletu na:

http://videlectures.net/porabainformacij_kultura2012_ljubljana/

⁵⁰ Vse prezentacije in gradivo je objavljeno na spletnih straneh in prosto uporabljivo v skladu z odprto licenco *Creative Commons*:

http://www.mpju.gov.si/nc/si/novinarsko_sredisce/novica/article//6084/ .

- **Postopek posvetovanja v primeru, ko institucija EU prejme zahtevo za dostop do dokumenta EU, ki izvira iz Slovenije**

Kadar določena institucija EU, na podlagi Uredbe EU št. 1049/2001, prejme zahtevo za dostop do dokumenta, ki ga ta institucija sicer poseduje, vendar pa izvira iz Republike Slovenije, se predmetna institucija posvetuje z državo, ali ima kakšne pomisleke glede razkritja zahtevanega dokumenta.

Ministrstvo za notranje zadeve, kot sistemsko pristojno za področje dostopa do informacij javnega značaja, sodeluje v postopku in poda mnenje v zvezi z razkritjem podatkov iz dokumentov. Mnenje poda praviloma tudi organ, ki je dokument pripravil. Ministrstvo za zunanje zadeve na tej podlagi oblikuje končni odgovor, ki se preko usmeritve, sprejete na EU portalu, in preko Stalnega predstavništva Republike Slovenije posreduje instituciji EU. V letu 2012 je bilo pripravljenih 5 usmeritev Republike Slovenije glede dostopa do dokumentov, ki izvirajo iz Republike Slovenije.

- **Priprava stališč RS in sodelovanje v delovnih skupinah na ravni EU**

- 1) Delovna skupina za informiranje na Svetu EU;
- 2) Delovna skupina za telekomunikacije in informacijsko družbo (v zvezi s predlogom sprememb direktive; kompromisno besedilo predloga sprememb je tik pred sprejetjem);
- 3) Poleg tega zagotavljamo tudi udeležbo na sestankih na Komisiji (Direktorat za informacijsko družbo in medije, Delovna skupina za informacije javnega sektorja), v zvezi s strategijo Evropske Komisije za odpiranje baz javnih podatkov in vzpostavitev t.i. Open Data portalov.

- **Sodelovanje v okviru sodnih postopkov Sodišča Evropskih skupnosti**

Na podlagi poziva in seznantive s strani Državnega pravobranilstva Republike Slovenije se presoja potrebnost intervencije oziroma vložitve pritožbe Republike Slovenije v sodnih in predsodnih postopkih Sodišča EU, ki se nanašajo na interpretacijo Uredbe št. 1049/2001 oziroma drugih pravnih podlag na ravni EU oz. EGS za dostop do uradnih dokumentov. V letu 2011 je ministrstvo preučilo in podalo mnenje v zvezi z 10 postopki pred Sodiščem EU.

- **Obisk delegacije iz Kosova**

Dne 4.12.2012, je bila na obisku delegacija iz Kosova, tema je bila seznanitev z zakonodajo na področju dostopa do informacij javnega značaja v Republiki Sloveniji in s pristojnostmi ministrstva glede proaktivnega širjenja informacij javnega značaja in skrbjo za transparentno delovanje organov, s poudarkom na organih samoupravnih lokalnih skupnosti.

II. POROČILA ORGANOV O IZVAJANJU ZAKONA O DOSTOPU DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

1. ZAVEZANCI ZA LETNO POROČILO V LETU 2012 – DRŽAVNI ORGANI IN ORGANI LOKALNIH SKUPNOSTI

V skladu s 37. členom ZDIJZ je posredovanje poročila o izvajanju ZDIJZ obveznost državnih organov in organov lokalnih skupnosti (v nadaljevanju: zavezani organi). Vsebina letnega poročila posameznega organa zavezanca je določena v 28. členu Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Ur.l. RS št. 76/05, 119/07 in 95/2011). Poročilo vsebuje podatke o številu vloženih zahtev za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja, številu ugodenih oziroma zavrnjenih zahtev, z navedbo razlogov za zavrnitev, podatke o pritožbenih postopkih ter izdanih sodnih odločbah na področju dostopa do informacij javnega značaja.

Za pripravo skupnega letnega poročila je bilo 417 zavezanih organov (*razpredelnica 1*) dolžno do 31. januarja 2013 ministrstvu pristojnemu za javno upravo (v nadaljevanju ministrstvo) predložiti poročila o izvajanju ZDIJZ v letu 2012. Rok je določen z zakonom. Ministrstvo je vse zavezane organe dvakrat opozorilo na njihovo dolžnost. Do 31. januarja 2012 je ministrstvo prejelo večino poročil, preostanek pa do konca meseca marca 2013.

Razpredelnica 1: Seznam organov, zavezanih za predložitev letnega poročila za 2012

ZAVEZANCI ZA LETNO POROČILO 2012	ŠTEVILO
DRŽAVNI ORGANI	206
1. PREDSEDNIK RS	1
2. DRŽAVNI ZBOR RS	1
3. DRŽAVNI SVET RS	1
4. DRŽAVNA VOLILNA KOMISIJA	1
5. VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC	1
6. INFORMACIJSKI POOBlašČENEC	1
7. DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA	1
8. RAČUNSKO SODIŠČE RS	1
9. USTAVNO SODIŠČE RS	1
10. KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE	1
11. VLADA RS	
VLADNE SLUŽBE	10
12. Generalni sekretariat Vlade RS	
13. Kabinet predsednika Vlade RS	
14. Protokol RS	
15. Slovenska obveščevalno-varnostna agencija	
16. Služba Vlade RS za zakonodajo	
17. Statistični urad RS	
18. Urad RS za makroekonomske analize in razvoj	
19. Urad Vlade RS za komuniciranje	
20. Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu	
21. Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov	
MINISTRSTVA IN ORGANI V SESTAVI	48
22. MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE	2
23. Inšpektorat RS za delo	

24. MINISTRSTVO ZA FINANCE	7
25. Carinska uprava RS	
26. Davčna uprava RS	
27. Uprava RS za javna plačila	
28. Urad RS za nadzor prirejanja iger na srečo	
29. Urad RS za nadzor proračuna	
30. Urad RS za preprečevanje pranja denarja	
31. MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	5
32. Urad RS za meroslovje	
33. Tržni inšpektorat RS	
34. Urad RS za intelektualno lastnino	
35. Urad RS za varstvo konkurence	
36. MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO	3
37. Inšpektorat za javno upravo	
38. Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij	
39. MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE	7
40. Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja	
41. Agencija RS za okolje	
42. Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano	
43. Veterinarska uprava RS	
44. Fitosanitarna uprava RS ⁵¹	
45. Uprava RS za jedrsko varnost	
46. MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT	6
47. Arhiv RS	
48. Inšpektorat RS za kulturo in medije	
49. Inšpektorat RS za šolstvo in šport	
50. Urad RS za mladino	
51. Inšpektorat RS za elektr. komunikacije, elektr. podpisovanje in pošto	
52. MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	3
53. Policija	
54. Inšpektorat RS za notranje zadeve	
55. MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	5
56. Slovenska vojska	
57. Uprava RS za zaščito in reševanje	
58. Inšpektorat RS za obrambo	
59. Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	
60. MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR	5
61. Uprava RS za pomorstvo	
62. Direkcija RS za ceste	
63. Geodetska uprava RS	
64. Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor	
65. MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	4
66. Urad RS za kemikalije	

⁵¹ S 1.1.2013 je kot organ v sestavi Ministrstva za kmetijstvo in okolje pričela z delovanjem Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, ki je združila Veterinarsko upravo RS, Fitosanitarno upravo RS, Direktorat za varno hrano MKO ter del Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo, hrano in okolje.

67. Zdravstveni inšpektorat RS	
68. Uprava RS za varstvo pred sevanji	
69. MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	1
UPRAVNE ENOTE	58
70. – 238. Upravne enote	
SODIŠČA	66
239. – 304. Sodišča (vrhovno, višja, okrožna, okrajna, upravno, delovna)	
305. SODNI SVET	1
DRŽAVNA TOŽILSTVA	12
306. – 317. Državna tožilstva (vrhovno in okrožna)	
318. DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO RS	1
ORGANI LOKALNIH SKUPNOSTI	211
1. – 210. Občine	
SKUPAJ	417

Občina Ankaran bo delujoča v letu 2014, zato v poročilu za leto 2012 nismo zbirali podatkov za to občino.

Od skupaj 417 zavezanih organov, je ministrstvo prejelo 415 poročil o izvajanju ZDIJZ v letu 2012.

Razpredelnica 2: Število oddanih letnih poročil organov zavezanih v letu 2012

ORGANI ZAVEZANCI PO ZDIJZ v 2012	ŠTEVILO ORGANOV	ŠTEVILO ODDANIH POROČIL
1. Predsednik RS	1	1
2. Državni zbor RS	1	1
3. Državni svet RS	1	1
4. Državna volilna komisija	1	1
5. Varuh človekovih pravic	1	1
6. Informacijski pooblaščenec	1	1
7. Državna revizijska komisija	1	1
8. Računsko sodišče RS	1	1
9. Ustavno sodišče RS	1	1
10. Komisija za preprečevanje korupcije	1	1
11. Vladne službe	10	10
12. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	2	2
13. Ministrstvo za finance	7	7
14. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	5	5
15. Ministrstvo za pravosodje in javno upravo	3	3
16. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje	7	7
17. Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport	6	6

18. Ministrstvo za notranje zadeve	3	3
19. Ministrstvo za obrambo	5	5
20. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor	5	5
21. Ministrstvo za zdravje	4	4
22. Ministrstvo za zunanje zadeve	1	1
23. Upravne enote	58	58
24. Sodišča	66	66
25. Sodni svet	1	1
26. Tožilstvo	12	12
27. Državno pravobranilstvo RS	1	1
DRŽAVNI ORGANI SKUPAJ	206	206
ORGANI LOKALNIH SKUPNOSTI	211	209

Za leto 2012 je poročila oddalo 99,52% vseh zavezanih organov, kar pomeni 0,42% več kot leta 2011. Za organe, ki poročila niso posredovali⁵², je ministrstvo Inšpektoratu za javno upravo predlagalo uvedbo prekrškovnega postopka na podlagi 39. člena ZDIJZ.

2. NAJPOMEMBNEJŠE UGOTOVITVE

2.1 Državni organi in organi lokalnih skupnosti brez Geodetske uprave RS

Dejansko skupno število rešenih zahtev, ki so jih v svojih poročilih navedli organi je 76.127. Od tega števila je bilo kar 70.116 oziroma 92 % vseh zahtev vloženih na Geodetsko upravo Republike Slovenije (v nadaljevanju: GURS). 116. člen Zakona o evidentiranju nepremičnin (Ur. l. RS, št. 47/06 in 65/07 Odl.US: U-I-464/06-13; v nadaljevanju: ZEN) določa, da so podatki o zemljiščih, evidentiranih v zemljiškem katastru, o stavbah in delih stavb, evidentiranih v katastru stavb, in o nepremičninah, evidentiranih v registru nepremičnin, za lastnika teh zemljišč, stavbe ali delov stavbe oziroma nepremičnin brezplačni. Za namene ponovne uporabe podatkov iz zemljiškega katastra, katastra stavb, registra nepremičnin, evidence državne meje in registra prostorskih enot, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, se podatki izdajo proti plačilu v skladu z določbami predpisov, ki urejajo informacije javnega značaja. Zaradi nadpovprečno velikega interesa prosilcev za dostop do informacij GURS (tako kot v preteklih letih npr. – leta 2008 pa 91,4%, leta 2009 89,92%, leta 2010 87,96%, leta 2011 90,05%) in z namenom, da se analizira dejansko stanje na področju dostopa do informacij javnega značaja bodo v nadaljevanju podatki GURS analizirani ločeno od ostalih zavezanih organov.

2.2 Rešene zahteve za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja

Informacija javnega značaja (v nadaljevanju: IJZ) je informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb.

Ponovna uporaba informacij javnega značaja pomeni uporabo s strani fizičnih oseb ali pravnih oseb za pridobitne ali nepridobitne namene razen za prvotni namen v okviru javne naloge, zaradi katerega so bili dokumenti izdelani. V zahtevi za ponovno uporabo informacij javnega značaja mora prosilec med drugim opredeliti za kakšen namen želi informacijo ponovno uporabiti (pridobitni oziroma nepridobitni namen).

⁵² Gre za dve samoupravni lokalni skupnosti.

V splošnem pa bi na tem mestu želeli poudariti, da prošnje za informacije, ki terjajo izdelavo odgovora s strani organa, ne gre šteti kot zahteve za dostop po ZDIJZ. Na podlagi ZDIJZ je mogoče pridobiti zgolj podatke in dokumente, ki že obstajajo. Kolikor vloga terja pripravo posebnega odgovora oziroma obrazložitve določene problematike, mora organ takšno vlogo praviloma obravnavati kot splošno vlogo na podlagi Uredbe o upravnem poslovanju oziroma v skladu s področnimi materialnimi in procesnimi predpisi.

Razpredelnica 3: Število rešenih zahtev za dostop in zahtev za ponovno uporabo informacij javnega značaja v letu 2012

	DOSTOP DO IJZ IN PONOVA UPORABA	%	DOSTOP DO IJZ	%	PONOVA UPORABA	%
DRŽAVNI ORGANI	4251	70,72%	4150	69,04%	101	1,68%
ORGANI LOKALNIH SKUPNOSTI	1760	29%	1671	27,79%	89	1,48%
SKUPAJ	6011	100%	5821	96,83%	190	3,16%

Kot je razvidno iz *razpredelnice 3* je bilo v letu 2012 v državnih organih brez GURS (v nadaljevanju: državni organi) in organih lokalnih skupnosti rešenih **skupaj 6011** vseh zahtev, od tega v državnih organih 4251 (70,72%), v organih lokalnih skupnosti pa 1760 (29%).

V letu 2012 je bilo od vseh vloženih zahtev 5821 zahtev za dostop in 190 zahtev za ponovno uporabo. Od tega je bilo na državne organe vloženih 4150 oziroma 69,04% zahtev za dostop in 101 oziroma 1,68% zahtev za ponovno uporabo, na organe lokalnih skupnosti pa 1671 oziroma 27,79% zahtev za dostop in 89 oziroma 1,48% zahtev za ponovno uporabo.

Razpredelnica 4: Skupno število vloženih oziroma rešenih zahtev za dostop in za ponovno uporabo po letih

	2008	2009	2010	2011	2012
DRŽAVNI ORGANI	4276	5309	6369	6373	4251
ORGANI LOKALNIH SKUPNOSTI	1652	1952	2425	2559	1760
SKUPAJ	5928	7261	8794 (8489+305)	8932 (8737+195)	6011 (5821+190)

Medtem ko smo v letu 2011 in prejšnjih letih zbirali podatke o vseh vloženih zahtevah, smo v letu 2012 zbirali zgolj podatke o rešenih zahtevah v tekočem letu. Zato je npr. pri podatkih za leto 2011 potrebno upoštevati tudi podatek o številu zahtev, ki so bile vložene in še ne rešene v letu 2011 – takšnih zahtev je bilo 251; dejansko število zahtev rešenih v 2011 je torej 8681. V primerjavi z letom 2011, je na splošno v letu 2012 mogoče opaziti nekolikšen upad zahtev po ZDIJZ. Konkretno so organi zavezanci za poročilo v letu 2012 obdelali za približno tretjino manj

zahtev po ZDIJZ kot v letu 2011. Ob predpostavki, da organi rešujejo zahteve enako hitro kot lani, gre torej to pripisati predvsem manjšemu vlaganju zahtev s strani prosilcev.

Naslednji državni organi in organi lokalnih skupnosti so prejeli in rešili čez 100 zahtev za dostop do informacij javnega značaja v letu 2012: Državni zbor RS, Inšpektorat RS za delo, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Ministrstvo za notranje zadeve, MORS, Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor, EU Koper, UE Ljubljana, UE Maribor, Mestna občina Ljubljana, Mestna občina Novo mesto.

Naslednji državni organi in organi lokalnih skupnosti so prejeli in rešili 5 ali več zahtev za ponovno uporabo informacij javnega značaja v letu 2012: Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Občina Kamnik, Mestna občina Ljubljana, Občina Podvelka, Občina Razkrižje.

2.3 Ugodene, delno ugodene in v celoti zavrnjene zahteve za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja

Pri pregledu prejetih letnih poročil je bilo ugotovljeno, da je bilo **od skupno 6011 rešenih zahtev, 4781 zahtev v celoti ugodenih**, da so torej prosilci zahtevane informacije prejeli v celoti, 574 zahtev je bilo delno ugodenih, 536 v celoti zavrnjenih in preostalih 189 zahtev pa je bilo zavrnjenih ali odstopljenih ali so bili postopki ustavljeni. To razmerje je nazorno prikazano v razpredelnici 5.

Razpredelnica 5: Ugodene, delno ugodene in v celoti zavrnjene zahteve za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja ter ostale odločitve (zavržene ali odstopljene zahteve ali ustavljen postopek ali zahteve v postopku reševanja) – **Leto 2012**

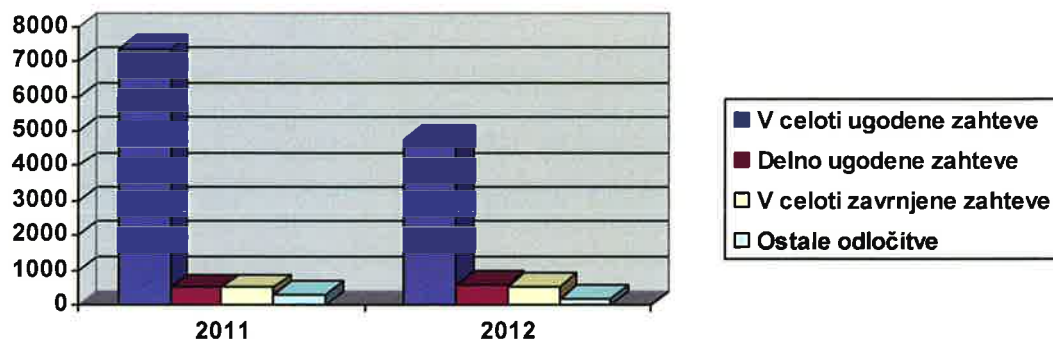
Vrsta odločitve po ZDIJZ	DOSTOP DO IJZ	PONOVNA UPORABA IJZ	SKUPAJ 2012
1. Število vseh rešenih zahtev	5821	190	6011
2. Število V CELOTI UGODENIH zahtev	4605	176	4781
3. Število DELNO UGODENIH zahtev	569	5	574
4. Število V CELOTI ZAVRNJENIH zahtev	534	2	536
5. OSTALE ODLOČITVE	185	4	189

Razpredelnica 6: Ugodene, delno ugodene in v celoti zavrnjene zahteve za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja ter ostale odločitve – **Primerjava med letoma 2011 in 2012**

Vrsta odločitve po ZDIJZ	SKUPAJ 2011	SKUPAJ 2012
1. Število vseh rešenih zahtev	8681	6011
2. Število V CELOTI UGODENIH zahtev	7378	4781

3. Število DELNO UGODENIH zahtev	501	574
4. Število V CELOTI ZAVRNJENIH zahtev	489	536
5. OSTALE ODLOČITVE	313	189

Graf 1: Primerjava med letoma 2011 in 2012

2.4 Razlogi za zavrnitev zahteve pri delno ugodenih in v celoti zavrnenih zahtevah za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja

Pri razlogih za zavrnitev zahteve je potrebno opozoriti na dejstvo, da je bilo v preteklih letih število razlogov za zavrnitev dostopa do informacij javnega značaja velikokrat večje od skupnega števila delno in v celoti zavrnenih zahtev. V poročilih za leto 2012, pa je opaziti ravno obratno, namreč nedoslednost pri izpolnjevanju poročil je privedla do tega, da je skupno število razlogov za zavrnitev npr. v primeru delno zavrnenih zahtev skoraj za polovico manjše od števila rešenih zahtev. Ne glede na navedeno, ocenjujemo, da razmerje med razlogi, na katerih organi utemeljujejo zavrnitev zahteve, odraža realno stanje.

V razpredelnici 7 so navedeni razlogi za zavrnitev zahtev v primerih, ko so zavezani organi zahteve za dostop do informacij javnega značaja delno ugodili oz. delno zavrnil, v razpredelnici 8 pa razlogi za zavrnitev zahtev v primerih, ko so zavezani organi zahteve v celoti zavrnil.

Razpredelnica 7: Število razlogov za delno zavrnitev zahtev po ZDIJZ v letu 2012

DRŽAVNI ORGANI IN ORGANI LOKALNE SAMOUPRAVE	DOSTOP DO IJZ	PONOVNA UPORABA IJZ	Skupaj
Število vseh DELNO UGODENIH oz. DELNO ZAVRNJENIH zahtev	569	5	574
Število razlogov, zaradi katerih je bila zahteva delno zavrnjena oz. ji je bilo delno ugodeno	316	0	316
Organ ne razpolaga z informacijo	121	1	122
Ni informacija javnega značaja (Arhivsko gradivo)	11	0	11
Tajni podatek	9	0	9
Poslovna skrivnost	45	1	46
Osební podatek	399	3	402
Zaupnost statističnih poročevalskih enot	1	0	1

Zaupnost davčnega postopka/davčna tajnost	5	0	5
Kazenski pregon/postopek s prekrški	4	0	4
Upravni postopek	5	1	6
Sodni postopek	3	0	3
Dokument v izdelavi	6	0	6
Naravna/kulturna vrednota	0	0	0
Notranje delovanje/dejavnost	17	0	17
Drugo	14	0	14
Pravice intelektualne lastnine tretjih oseb (samo pri ponovni uporabi, šesti odstavek 6. člena ZDIJZ)	0	0	0
Podatek s katerim razpolagajo izvajalci javne službe javne radiotelevizije ali izvajalci javne službe na področju izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti (samo pri ponovni uporabi, šesti odstavek 6. člena ZDIJZ)	0	0	0
Podatek, za katerega drug zakon določa, da je dostopen samo upravičenim osebam (samo pri ponovni uporabi, šesti odstavek 6. člena ZDIJZ)	0	0	0

Najpogostejši razlog za DELNO zavrnitev v letu 2012 je bil **osebni podatek** (402-krat), sledi mu delna zavrnitev v primerih, ko **organ ne razpolaga z informacijo** (122-krat) ter primeri, ko se dostop zavrne, ko gre za **poslovno skrivnost** (46-krat). Enako zaporedje najpogostejših razlogov za delno zavrnitev je bilo tudi v letu 2009, 2010 in 2011. V letu 2011 je bilo pri najpogostejših razlogih v primeru delno ugodenih zahtev naslednje številčno razmerje: osebni podatek (319-krat), organ nima informacije (99-krat) in poslovna skrivnost (44-krat).

2.5 Kratek vsebinski pregled najpogostejših razlogov za delno zavrnitev zahteve

Skladno s 3. točko prvega odstavka 6. člena ZDIJZ organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na **osebni podatek**, katerega razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo; ZVOP-1) v 6. členu določa, da je osebni podatek katerikoli podatek, ki se nanaša na določeno ali določljivo fizično osebo, torej posameznika, ne glede na obliko, v kateri je izražen. Ker razkritje osebnega podatka javnosti predstavlja vrsto obdelave osebnih podatkov, je za presojo dopustnosti razkritja potrebno upoštevati splošne podlage za obdelavo osebnih podatkov, opredeljenih v 8., 9. in 10. členu ZVOP. Iz navedenih členov kot splošno pravilo izhaja, da je obdelava osebnih podatkov dopustna, če tako določa zakon ali če je za to podana privolitve posameznika. V javnem sektorju mora biti možnost privolitve določena z zakonom.

Razlog za zavrnitev zahteve, da organ **nima informacije**, se uporablja v primerih, kadar organ nima informacije in ne gre za informacijo, s katero razpolaga drug organ oziroma organ ne ve kateri drug organ razpolaga z zahtevano informacijo.

Točka 2 prvega odstavka 6. člena ZDIJZ določa, da je izjema od prosto dostopnih informacij podatek, ki je opredeljen kot **poslovna skrivnost** v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe. V skladu z 39. členom Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09-uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju: ZGD) se za poslovno skrivnost štejejo podatki, za katere tako določi gospodarska družba s pisnim sklepom, vendar pa morajo biti osebe, ki so dolžne varovati poslovno skrivnost, s takšnim sklepom seznanjene (subjektivni način določitve poslovne skrivnosti). Poleg podatkov, ki so s sklepom izrecno določeni kot poslovna skrivnost, pa se za poslovno skrivnost štejejo tudi podatki, za katere je očitno, da bi gospodarski družbi nastala občutna škoda, če bi zanje izvedela nepooblaščen oseba (objektivni način določitve poslovne skrivnosti).⁵³ Pomembna je tudi določba tretjega odstavka 39.člena ZGD, da se za poslovno skrivnost ne morejo določiti podatki, ki so po zakonu javni ali podatki o kršitvi zakona ali dobrih poslovnih običajev.⁵⁴

⁵³ Pličanič, Senko in drugi: Komentar Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, Ljubljana 2005, str.: 107.

⁵⁴ Več o poslovni skrivnosti v mnenju ministrstva dostopnem na spletnem naslovu: http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/mju_dokumenti/IJZ/Uveljavljanje_izjeme_poslovne_skrivnosti_v_postopku_po_ZDIJZ.pdf

Razpredelnica 9: Število razlogov **pri zahtevah, ki so bile v celoti zavrnjene** po ZDIJZ, v letu 2012

	DOSTOP DO IJZ	PONOVNA UPORABA IJZ	Skupaj
Število vseh V CELOTI ZAVRNJENIH zahtev za dostop in ponovno uporabo IJZ v preteklem letu	534	2	536
Število razlogov, zaradi katerih je bila zahteva v celoti zavrnjena	352	2	354
Organ ne razpolaga z informacijo	295	1	296
Ni informacija javnega značaja (Arhivsko gradivo)	11	0	11
Tajni podatek	15	0	15
Poslovna skrivnost	5	0	5
Osební podatek	24	0	24
Zaupnost statističnih poročevalskih enot	0	0	0
Zaupnost davčnega postopka/davčna tajnost	3	0	3
Kazenski pregon/postopek s prekrški	8	0	8
Upravni postopek	6	0	6
Sodni postopek	1	0	1
Dokument v izdelavi	7	0	7
Naravna/kulturna vrednota	0	0	0
Notranje delovanje/dejavnost	6	0	6
Drugo	154	1	155
Pravice intelektualne lastnine tretjih oseb (samo pri ponovni uporabi, šesti odstavek 6. člena ZDIJZ)	0	0	0
Podatek s katerim razpolagajo izvajalci javne službe javne radiotelevizije ali izvajalci javne službe na področju izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti (samo pri ponovni uporabi, šesti odstavek 6. člena ZDIJZ)	0	0	0
Podatek, za katerega drug zakon določa, da je dostopen samo upravičenim osebam (samo pri ponovni uporabi, šesti odstavek 6. člena ZDIJZ)	0	0	0

Najpogostejši razlog za zavrnitev zahteve V CELOTI v letu 2012 je bil, da **organ ne razpolaga z informacijo** (296-krat), 155-krat so organi pri zavrnitvi navedli razlog »**drugo**«, sledi mu razlog zavrnitve, da gre za **osebne podatke** (24-krat) in 15-krat je bilo zavrnjeno iz razloga, ko je zahtevana informacija **predstavljala tajni podatek**. Zaporedje najpogostejših razlogov za zavrnitev v letu 2011 je bilo podobno: organ nima informacije (328-krat), osebni podatek (45-krat).

Pod razlog »drugo« so organi med drugim navajali:

- informacije ni mogoče podati v zahtevani obliki,
- organ ni odgovoril na zahtevo prosilca,
- varovanje tajnosti vira prijave po 2. odst. 10. člena ZŠol,
- podatek je že prosto dostopen,
- že odločeno o isti zahtevi,
- prosilec neformalne vloge ni želel dopolniti in je odstopil od zahteve.

Organi niso nikoli uporabili naslednjih zakonsko določenih razlogov za zavrnitev zahteve v celoti: naravna oz. kulturna vrednota in razlogi iz šestega odstavka 6. člena, ki so relevantni samo pri ponovni uporabi.

Glede na to, da je **neobstoj informacije** najpogostejši razlog za **zavrnitev v celoti**, v nadaljevanju podajamo obrazložitev pojma informacije v skladu z ZDIJZ. Pojem informacije javnega značaja je opredeljen v 1. odst. 4. čl. ZDIJZ, ki določa, da je informacija javnega značaja informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb. V omenjeni določbi so zapisani trije osnovni kriteriji, ki morajo biti kumulativno izpolnjeni, da lahko govorimo o obstoju informacije javnega značaja:

- 1.) informacija mora izvirati iz delovnega področja organa,
- 2.) organ mora z njo razpolagati,
- 3.) nahajati se mora v neki materializirani obliki.

Pogoja, da mora organ z zahtevano informacijo razpolagati in da se mora ta nahajati v neki materializirani obliki, pomenita, da predstavlja informacijo javnega značaja samo dokument, ki že obstaja, je že ustvarjen, oziroma dokument, ki ga je organ v okviru svojega delovnega področja oz. pristojnosti že izdelal oziroma pridobil, lahko tudi od drugih oseb, celo od zasebnopravnih subjektov, ki niso organi v smislu 1. člena ZDIJZ. Organi, zavezcanci po ZDIJZ, so zato dolžni omogočiti dostop le do že obstoječih informacij in niso dolžni ustvariti novega dokumenta, zbirati informacij, opravljati raziskave, analizirati podatkov, odgovarjati na vprašanja ali podajati dodatna pojasnila, da bi zadostili zahtevi prosilca. Izjema od napisanega so le informacije, ki se nahajajo v računalniških bazah, nastalih v zvezi z dejavnostjo organa. Dolžnost posredovanja informacij se namreč nanaša le na tako imenovane »surove« informacije. (več: Komentar Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, doc. dr. Senko Pličanič s soavtorji, Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, 2005, str. 83).

3. Pritožbeni postopki po ZDIJZ

3.1 Vložene pritožbe

Kadar zavezani organ zahtevo delno ali v celoti zavrne mora izdati pisno odločbo, zoper katero je možno vložiti pritožbo, o kateri odloča Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju: IP). Pritožba je možna tudi v primerih iz drugega odstavka 27. člena ZDIJZ, če prosilec meni da informacija, s katero se je seznanil, ni informacija javnega značaja, ki jo je navedel v zahtevi ali v primeru, če ne dobi informacije v obliki, ki jo je zahteval. Prav tako se prosilec lahko pritoži zoper sklep o zavrženju zahteve (prvi odstavek 27. člena ZDIJZ), zaradi molka organa (šesti odstavek 22. člena ZDIJZ) in zoper stroške postopka.

Razpredelnica 10: Število vloženih pritožb zoper odločitve državnih organov in organov lokalnih skupnosti (kot izhaja iz predloženih poročil organov) v letu 2012

Številke		Organi lokalne skupnosti	Državni organi	SKUPAJ
1.	Št. vseh vloženih pritožb IP	77	159	236
1.1	Št. vloženih pritožb IP zoper odločbo oz. sklep o zavrženju	45	98	143
1.2	Št. vloženih pritožb zaradi molka organa	25	44	69
1.3	Št. vloženih pritožb, ker posredovana informacija ni IJZ, katero je prosilec zahteval	6	13	19
1.4	Št. vloženih pritožb, ker IJZ ni bila posredovana na zahtevan način	1	2	3

1.5	Št. vloženih pritožb IP zoper stroške postopka	2	0	2
-----	--	---	---	---

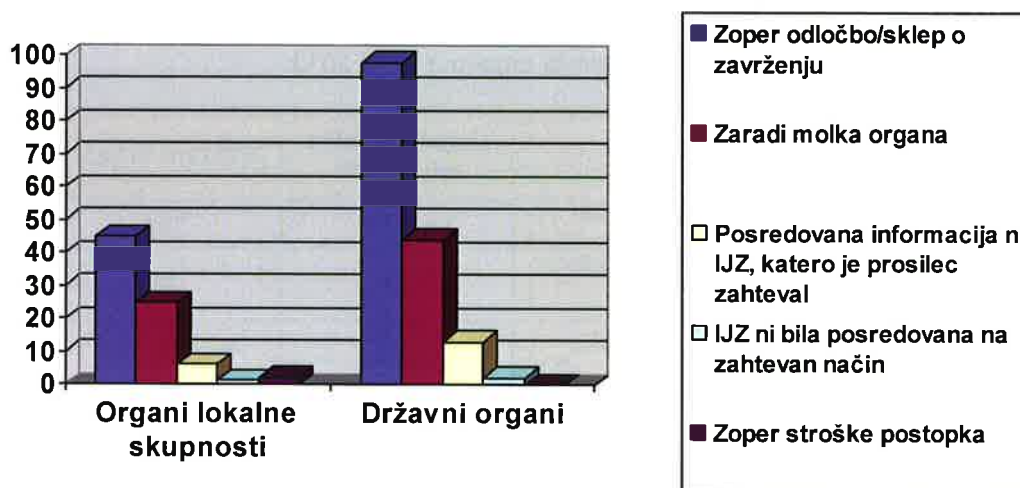
Od vseh 236 vloženih pritožb je bila večina, to je 159, vloženih na odločitve državnih organov in 77 zoper odločitve organov lokalnih skupnosti. Od tega je bilo zoper odločbo (delno ali v celoti zavrnjene zahteve) oz. sklep o zavrnjenju vloženih 143 pritožb. Zoper molk organa je bilo vloženih 69 pritožb, od tega 19 pritožb v primeru, ko posredovana informacija ni bila informacija, katero je prosilec zahteval in 3 pritožbe v primerih, ko IJZ ni bila posredovana na zahtevan način. Zoper stroške postopka sta bililoženi 2 pritožbi.

Razpredelnica 11: Število vloženih pritožb zoper odločitve državnih organov in organov lokalnih skupnosti – primerjava med letom 2011 in 2012

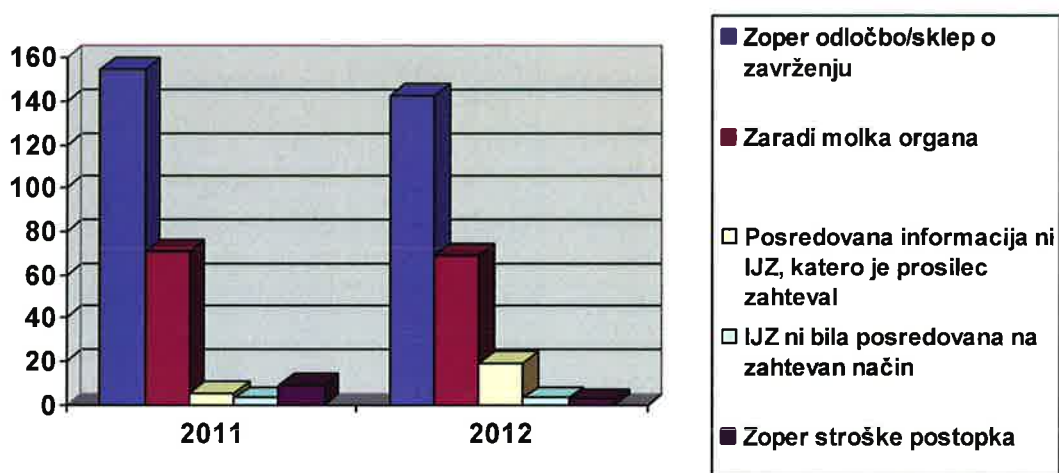
Številke		SKUPAJ 2011	SKUPAJ 2012
1.	Št. vseh vloženih pritožb IP	243	236
1.1	Št. vloženih pritožb IP zoper odločbo oz. sklep o zavrnjenju	155	143
1.2	Št. vloženih pritožb zaradi molka organa	71	69
1.3	Št. vloženih pritožb, ker posredovana informacija ni IJZ, katero je prosilec zahteval	5	19
1.4	Št. vloženih pritožb, ker IJZ ni bila posredovana na zahtevan način	3	3
1.5	Št. vloženih pritožb IP zoper stroške postopka	9	2

Primerjava podatkov za leti 2011 in 2012 pokaže, da ni bistvenih odstopanj glede skupnega števila vloženih pritožb. Je pa razlika ali gre za pritožbe zoper odločbe državnih organov (v letu 2011 – 200 pritožb, v letu 2012 -159 pritožb) ali za pritožbe zoper odločbe organov lokalnih skupnosti (v letu 2011 - 42 pritožb, v letu 2012 – 77 pritožb).

Graf 2 : Podatki o vloženih pritožbah zoper odločitve državnih organov in organov lokalnih skupnosti v letu 2012

Graf 3 : Število vloženih pritožb zoper odločitve državnih organov in organov lokalnih skupnosti – primerjava med letom 2011 in 2012

Razpredelnica 12: Pritožbe zoper odločitve državnih organov in organov lokalnih skupnosti po posameznih skupinah organov glede na število delno in v celoti zavrženih zahtev v letu 2012

	Število delno in v celoti zavrženih zahtev	Število pritožb Informacijskemu Pooblaščenču	Odstotek pritožb
Državni organi	969	159	16,40 %
Organi lokalnih skupnosti	141	77	54,6 %
SKUPAJ	1110	236	21,26 %

Kot je prikazano v razpredelnici 12 je bilo v letu 2012 izdanih 1110 odločb, s katerimi je organ delno ali v celoti zavrnil zahtevo in zoper katere je bilo mogoče vložiti pritožbo.

Prosilci informacij javnega značaja so se zoper odločbe zavezanih organov pritožili v 236 primerih, kar je glede na število vseh zavrženih in delno zavrženih zahtev 21,26%.

V letu 2012 so **državni organi** izdali 969 odločb s katerimi so delno oziroma v celoti zavrnil zahtevek. Prosilci informacij javnega značaja so se na odločbe državnih organov pritožili v 159 primerih, kar je glede na število vseh zavrženih in delno zavrženih zahtev 16,40%.

V letu 2012 so **organi lokalnih skupnosti** izdali 141 odločb, s katerimi so delno oziroma v celoti zavrnil zahtevek. Prosilci informacij javnega značaja so se na odločbe organov lokalnih skupnosti pritožili v 77 primerih, kar je glede na število vseh zavrženih in delno zavrženih zahtev v 54,6 %,

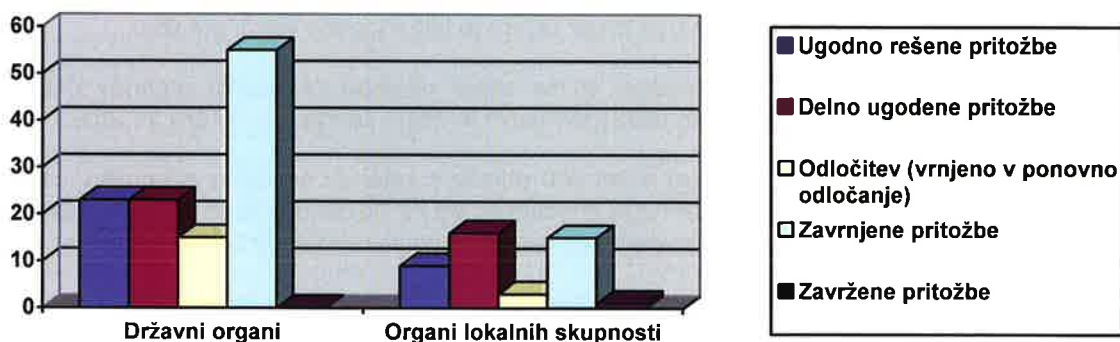
3.2 Odločbe pritožbenega organa - Informacijskega pooblaščenca

Razpredelnica 13: Podatki o izdanih odločbah Informacijskega pooblaščenca

	Državni organi	Organi lokalnih skupnosti	SKUPAJ	%
Št. vseh izdanih odločb IP v preteklem letu	116	44	160	100,00%
Št. ugodno rešenih pritožb	23	9	32	20%
Št. delno ugodenih pritožb	23	16	39	24,37%
Vrnjeno v ponovno odločanje	15	3	18	11,25%
Št. zavrnjenih pritožb (ponovno odklonjene zahteve za dostop in ponovno uporabo IJZ)	55	15	70	43,75%
Št. zavrnjenih pritožb s strani IP	0	1	1	0,62%

Po podatkih, pridobljenih s strani Informacijskega pooblaščenca, je bilo v letu 2012 skupaj izdanih 160 odločb Informacijskega pooblaščenca, od tega 116 v zvezi z odločbami državnih organov in 44 v zvezi z odločbami organov lokalnih skupnosti. Od tega je bilo 32 oz. 20% ugodno rešenih pritožb, 39 oz. 24,37% delno ugodenih pritožb, 18 oz. 11,25% jih je bilo vrnjenih v ponovno odločanje, 70 oz. 43,75% zavrnjenih pritožb in 1 oz. 0,62% zavrnjena pritožba s strani Informacijskega pooblaščenca.

Graf 4: Podatki o izdanih odločbah Informacijskega pooblaščenca v letu 2012

Razpredelnica 14: Razlogi za zavrnitev pritožb v pritožbenih postopkih v letu 2012

	DOSTOP DO IJZ	PONOVNA UPORABA IJZ	SKUPAJ
Število zavrnjenih pritožb (ponovno odklonjene zahteve za dostop in ponovno uporabo IJZ)	59	0	59
Število razlogov, zaradi katerih je bilo ponovno odklonjena zahteva za dostop ali ponovno uporabo IJZ	70	0	70
1) Podatek, ki je na podlagi zakona, ki ureja tajne podatke, opredeljen kot tajen	1	0	1
2) Podatek, ki je opredeljen kot poslovna skrivnost v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe	2	0	2
3) Osební podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov	19	0	19
4) Podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev zaupnosti individualnih podatkov o poročevalskih enotah skladno z zakonom, ki ureja dejavnost državne statistike	0	0	0
5) Podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev zaupnosti davčnega postopka ali davčne tajnosti, skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek	0	0	0
6) Podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim, ali postopka s prekrški in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi	1	0	1
7) Podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi upravnega postopka, in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi	2	0	2
8) Podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi pravnega, nepravdnega ali drugega sodnega postopka, in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi	0	0	0
9) Podatek iz dokumenta, ki je postopku izdelave, in je še predmet posvetovanja v organu, njegovo razkritje pa bi povzročilo napačno razumevanje njegove vsebine	0	0	0
10) Podatek o naravni oziroma kulturni vrednoti, ki v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje naravne in kulturne dediščine, ni dosopen javnosti zaradi varovanja naravne in kulturne vrednote	0	0	0
11) Podatek iz dokumenta, ki je bil sestavljen v zvezi z notranjim delovanjem oziroma dejavnostjo organov, in bi njegovo razkritje povzročilo motnje pri delovanju oziroma dejavnosti organa	2	0	2
12) Organ nima informacije	31	0	31
13) Ni informacija javnega značaja	2	0	2
14) Podatek iz dokumenta je zavarovan s pravicami intelektualne lastnine tretjih oseb (samo pri ponovni uporabi, šesti odstavek 6. člena ZDIJZ)	0	0	0
15) Podatek s katerim razpolagajo izvajalci javne službe javne radiotelevizije ali izvajalci javne službe na področju izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti (samo pri ponovni uporabi, šesti odstavek 6. člena ZDIJZ)	0	0	0
Podatek, za katerega drug zakon določa, da je dostopen samo upravičenim osebam (samo pri ponovni uporabi, šesti odstavek 6. člena ZDIJZ)	0	0	0
17) Drugo	10	0	10

Razlog, da organ ne razpolaga z zahtevano informacijo je najpogostejši razlog (31-krat) zaradi katerega je Informacijski pooblaščenec potrdil odločitev zavezanega organa. Drugi najpogostejši razlog za zavrnitev pritožbe prosilca je bil, da bi razkritje zahtevanih informacij

predstavljajo kršitev varstva osebnih podatkov (19-krat) in 10-krat so organi kot razlog za zavrnitev pritožbe navedli »drugo«, kot npr.:

- zaradi umika pritožbe prosilca je IP postopek ustavil,
- odločba IP, s katero se je rok za odločitev upravitelja podaljšal,
- sodba upravnega sodišča: informacija se da zgolj na vpogled in ne v obliki fotokopije,
- stroški pravilno zaračunani,
- že odločeno,
- pravica do vpogleda v spis že izkoriščena,
- v dveh primerih je bil razlog za zavrnitev pritožbe IP, ker je organ sicer pravilno zavrnil vlogo stranke vendar ne na pravilni pravni podlagi;
- stranka podala umik pritožbe, IP je s sklepom ustavila postopek,
- zavržena pritožba s strani prvostopenjskega organa.

4. ZARAČUNAVANJE STROŠKOV ZA POSREDOVANJE INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

4. 1 Zaračunavanje stroškov v postopkih dostopa in/ali ponovne uporabe ter cene za ponovno uporabo podatkov

Za posredovanje prepisa, fotokopije ali elektronskega zapisa zahtevane informacije lahko organ proslcu zaračuna materialne stroške. Organ ne zaračuna stroškov:

- za vpogled v dokumente,
- za telefonsko posredovanje informacij,
- za posredovanje informacij po elektronski pošti, če ne gre hkrati za primere, ko je potrebna pretvorbo informacije iz fizične v elektronsko obliko, če se informacija nahaja izključno v fizični obliki, prosilec pa želi informacijo prejeti v elektronski obliki,
- za posredovanje informacij s pomočjo telefaksa, ki skupaj ne presegajo petih strani.

Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 76/05 in 119/07; v nadaljevanju: Uredba) v 19. členu predpisuje, da lahko organ, ki ima namen zaračunavati še nekatere druge postavke v zvezi s posredovanjem informacij, ki niso našteje v 19. členu Uredbe, določi svoj stroškovnik. Stroškovnik predviden v tretjem odstavku 19. člena Uredbe temelji na 34. členu ZDIJZ, v skladu s katerim organ zaračuna stroške, ki jih ima s posredovanjem informacij oziroma podatkov, bodisi na podlagi zahteve za dostop do informacij (drugi odstavek 17. člena ZDIJZ), bodisi na podlagi zahteve za ponovno uporabo informacij (četrti odstavek 17. člena ZDIJZ). Stroškovnik za posredovanje informacij javnega značaja začne veljati, ko ga organ objavi na spletu, po predhodni potrditvi Ministrstva za notranje zadeve. Organi potrjeni stroškovnik objavijo na svojih spletnih straneh, v okviru Kataloga informacij javnega značaja.

Organ je dolžan prosilca v konkretnem postopku po ZDIJZ opozoriti na plačilo stroškov in, če prosilec to zahteva, mu mora organ vnaprej sporočiti višino stroškov, ki mu jih bo zaračunal za posredovanje informacij. Organ zaradi ekonomičnosti ne zaračuna materialnih stroškov posredovanja informacij, ki ne presegajo 10 EUR (z vključenim DDV).

Za ponovno uporabo informacij v pridobitne namene, razen v primeru uporabe z namenom informiranja, zagotavljanja svobode izražanja, kulture in umetnosti in uporabe informacij s strani medijev lahko organ zaračuna ceno. Cena ne sme preseči stroškov zbiranja, priprave, razmnoževanja in razširjanja informacij ter običajnega donosa vloženih sredstev. Cena mora biti stroškovno naravnana ter določena v običajnem knjigovodskem obdobju ter v skladu s predpisanimi knjigovodskimi pravili za organ. Obračunska podlaga za ceno je informacija javnega značaja, ki jo prosilec zahteva. Organ ne zaračuna ponovne uporabe informacij, če jih v svetovni splet posreduje brezplačno.

Razpredelnica 15: Število zaračunanih dostopov in ponovne uporabe IJZ s strani državnih organov

DRŽAVNI ORGANI	DOSTOP DO IJZ	PONOVNA UPORABA IJZ	SKUPAJ
Število zaračunanih dostopov in ponovne uporabe IJZ v preteklem letu	15	0	15
Obseg zaračunanih materialnih stroškov za dostop do IJZ	1.156,89 EUR		1.156,89 EUR
Višina sredstev, ki jih je organ pridobil pri zaračunavanju cene pri ponovni uporabi IJZ		0	

V preteklem letu je bilo **s strani 14 državnih organov** zaračunanih 15 dostopov in noben primer ponovne uporabe v pridobitni namen. Seštevek skupnih zaračunanih materialnih stroškov znaša 1.156,89 EUR. V primerjavi z letom 2011 so državni organi v letu 2012 zaračunali 13 dostopov manj. Seštevek skupnih zaračunanih stroškov za posredovanje informacij javnega značaja je bil v primerjavi z letom 2011 v preteklem letu manjši za 788,83 EUR. Po posredovanih podatkih, organi zavezani za letno poročilo, v postopkih v zvezi z zahtevo za ponovno uporabo, niso nikoli zaračunali cene za ponovno uporabo informacij javnega značaja.

Razpredelnica 16: Število zaračunanih dostopov in ponovne uporabe IJZ s strani organov lokalnih skupnosti

ORGANI LOKALNE SKUPNOSTI	DOSTOP DO IJZ	PONOVNA UPORABA IJZ	SKUPAJ
Število zaračunanih dostopov in ponovne uporabe IJZ v preteklem letu	29	0	29
Obseg zaračunanih materialnih stroškov za dostop do IJZ	914,90 EUR		914,90 EUR
Višina sredstev, ki jih je organ pridobil pri zaračunavanju cene pri ponovni uporabi IJZ		31,16 EUR	

V preteklem letu je bilo **s strani 18 občin** zaračunanih 29 dostopov in noben primer ponovne uporabe v pridobitni namen. Seštevek skupnih zaračunanih stroškov za posredovanje informacij javnega značaja znaša 914,90 EUR. V primerjavi z letom 2011 so občine v letu 2012 zaračunale 7 dostopov več. Seštevek skupnih zaračunanih stroškov za posredovanje informacij je bil v primerjavi z letom 2011 v preteklem letu manjši za 578,62 EUR. Iz naslova cene za ponovno uporabo podatkov javnega sektorja so, po posredovanih podatkih, občine pridobile 31,16 EUR.

Zavezani organi za postopanje po ZDIJZ se morajo zavedati, da je posredovanje informacij javnega značaja ena izmed zakonsko določenih nalog organa, zato je organ dolžan zagotoviti tudi ustrezna sredstva in kader, ki bi takšne zahteve reševal. Pri zaračunavanju posredovanja informacij javnega značaja, mora tako višina stroškov dostopa ostati v najnižjem možnem obsegu oziroma ne sme dejansko in nesorazmerno ovirati izvrševanja te temeljne človekove pravice, zagotovljene tudi z drugim odstavkom 39. člena Ustave RS. Upravno sodišče RS je v sodbi št. U 278/2008-23, z dne 20. 10. 2009 odločilo, da je Informacijski pooblaščenec pristojen tudi za odločanje o pritožbi zoper odločitve o stroških dostopa. Navedena odločitev tako prispeva k varstvu pravic posameznikov in doslednemu izvajanju določb ZDIJZ in Uredbe.

5. POSTOPKI PO ZDIJZ GEODETSKE UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

Ena od delovnih področij Geodetske uprave RS (v nadaljevanju: GURS) je tudi skrb za osnovne podatke o prostoru in nepremičninah v urejenih zbirkah podatkov ter zagotavljanje storitev povezanih z evidentiranjem sprememb v prostoru in na nepremičninah, izvajanje koordinacijske vloge na področju nepremičninskega sistema in prostorske podatkovne infrastrukture ter sodelovanje z ministrstvom za finance pri uvajanju množičnega vrednotenja nepremičnin, z namenom zagotoviti temelje za uspešno in učinkovito upravljanje z nepremičninami ter zagotoviti podatke za objektivno in celovito obdavčenje nepremičnin ter izboljšanje učinkovitost trga z nepremičninami. Glede na to da GURS zbira in upravlja z veliko količino podatkov oz. podatkovnih baz, je interes za dostop do teh podatkov in nenazadnje tudi za ponovno uporabo s strani prosilcev še toliko večji kot pri drugih organih.

Seznami javnih evidenc s katerimi upravlja GURS:

- Zemljiški kataster
- Kataster stavb
- Register nepremičnin
- Evidenca trga nepremičnin
- Zbirka vrednotenja nepremičnin
- Register prostorskih enot
- Evidenca državne meje
- Register zemljepisnih imen
- Zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture

Seznam drugih informatiziranih zbirk podatkov s katerimi upravlja GURS:

- Centralna evidenca prostorskih podatkov
- Digitalni model višin (DMV)
- Zbirka topografskih podatkov merila 1:5000 (DTK 5)
- Baza topografskih podatkov ravni merila 1:25.000 (TOPO 25)
- Državna topografska karta v merilu 1:25.000 (DTK 25)
- Državna topografska karta v merilu 1:50.000 (DTK 50)
- Temeljni topografski načrti v merilu 1:5.000 (TTN 5)
- Temeljni topografski načrti v merilu 1:10.000 (TTN 10)
- Digitalni ortofoto (DOF 050)
- Pregledna karta v merilu 1:250.000 (PK 250)
- Pregledna karta v merilu 1:500.000 (PK 500)
- Pregledna karta v merilu 1:750.000 (PK 750)
- Pregledna karta v merilu 1:1.000.000 (PK 1000)
- Baza geodetskih točk
- Seznam izdanih pooblastil za bonitiranje
- Seznam upravljavcev nepremičnin

Poleg Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, dostop do podatkov GURS ureja tudi Zakon o evidentiranju nepremičnin (Ur. l. RS, št. 47/06 in 65/07 Odl.US: U-I-464/06-13; v nadaljevanju: ZEN) v 116. členu in Zakon o infrastrukturi za prostorske informacije (Ur. l. RS, št. 8/10).

Podatke strankam izdajajo na vseh lokacijah Geodetske uprave in v centralnem oddelku za izdajanje, kjer se izdajajo podatki za območje cele države. Velik delež zahtevkov za podatke predstavljajo zahtevki geodetskih podjetij za izdajanje podatkov za namene izvajanja geodetskih storitev. Geodetska podjetja z dovoljenjem za izvajanje geodetskih storitev skladno

z *Zakonom o geodetski dejavnost*, namreč te podatke uporabljajo v postopkih, ki so osnova za vzdrževanje evidenc, zato tovrstno izdajanje uvrščajo pod uporabo podatkov za prvotni namen v okviru javne naloge, zaradi katere so bili podatki izdelani. Tovrstnih podatkov za navedeni namen ne zaračunavajo, zato tudi ne izdajajo odločb.

Drug obsežen sklop izdanih podatkov, ki se ne zaračunajo, pa se izda na podlagi zahtevkov občanov, društev in drugih uporabnikov za pridobitev podatkov za nepridobitne ali pridobitne namene. Podatke torej zaračunavajo glede na namen uporabe, pri čemer pisne upravne odločbe proslcem izdajo le v primeru, da so bili podatki izdani za pridobitni namen.

5.1 Vložene zahteve za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja GURS

Razpredelnica 17: Število rešenih zahtev za dostop in zahtev za ponovno uporabo

	Število rešenih zahtev za dostop in ponovno uporabo	%	Število rešenih zahtev za dostop	%	Število rešenih zahtev za ponovno uporabo	%
GURS	70.116	100%	69.872	99,65%	334	0,47%

Kot je razvidno iz *razpredelnice* je bilo v letu 2012 na GURS rešenih 70.116 zahtev, od tega je bilo 69.872 oz. 99,65% zahtev za dostop ter 334 oz. 0,47% zahtev za ponovno uporabo.

5.2 Ugodene, delno in v celoti zavrnjene zahteve za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja GURS v letu 2012

Razpredelnica 18: Ugodene, delno ugodene in v celoti zavrnjene zahteve za dostop in ponovno uporabo do informacij javnega značaja ter ostale odločitve

	Dostop do IJZ	Ponovna uporaba IJZ	SKUPAJ
Rešene zahteve	69.782	334	70.116
V celoti ugodene zahteve	69.775	334	70.109
Delno ugodene zahteve	1	/	1
V celoti zavrnjene zahteve	4	/	4
Ostale odločitve	2	/	2

V letu 2012 je bilo skupaj od 70.116 rešenih zahtev 70.109 v celoti ugodenih zahtev, delno ugodena je bila 1 zahteva, 4 zahteve so bile v celoti zavrnjene, 2 zadevi pa kot ostale odločitve. Glede na leto 2011 so podatki primerljivi.

5.3 Pritožbe Informacijskemu pooblaščenцу in upravni spori v zvezi z zahtevami vloženimi na GURS

V letu 2012 sta bili vloženi 2 pritožbi na odločitve GURS. Informacijski pooblaščenec je izdal 2 odločbi s katerima je v celoti ugodil pritožbi v enem primeru, v drugem primeru pa je bilo pritožbi delno ugodeno, oziroma je bila pritožba delno zavrnjena.

5.4. Zaračunavanje stroškov s strani GURS pri običajnem dostopu in ponovni uporabi ter cene ponovne uporabe

GURS razpolaga z informacijami, ki so za prosilce in predvsem ponovne uporabnike informacij v pridobitne namene zelo zanimive, pri tem gre za:

- rastrske podatke,
- ortofoto in aero podatke,
- vektorski podatki,
- register prostorskih enot,
- register zemljepisnih imen,
- osnovni geodetski sistem,
- zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture
- zemljiški kataster,
- kataster stavb,
- register nepremičnin,
- evidenca trga nepremičnin,
- zbirka vrednotenja nepremičnin, itd.

Zgoraj navedeni podatki so povzeti po *Ceniku za ponovno uporabo geodetskih podatkov v pridobitne namene št. 35391-5/2012- 1 z dne 6.8.2012* objavljenem v katalogu informacij javnega značaja na spletni strani GURS, kjer so objavljeni tudi splošni *Pogoji uporabe geodetskih podatkov št. 00705-4/2008-1 z dne 17.03.2008*.

V skladu s 116. členom ZEN je izdajanje podatkov iz zemljiškega katastra, katastra stavb, registra nepremičnin, evidence državne meje in registra prostorskih enot, lastna dejavnost GURS. Geodetska uprava lahko prihodke iz naslova lastne dejavnosti uporabi za vodenje in vzdrževanje zbirk podatkov, iz katerih se izdajajo podatki proti plačilu, in za izdajanje podatkov.

Razpredelnica 19: Število zaračunanih dostopov in ponovne uporabe IJZ s strani GURS v letu 2012

	DOSTOP DO IJZ	PONOVNA UPORABA IJZ
Število zaračunanih dostopov in ponovne uporabe IJZ v preteklem letu	66	334
Obseg zaračunanih materialnih stroškov za dostop do IJZ (34. člen ZDIJZ)	4.161,24 EUR	
Višina sredstev, ki jih je organ pridobil pri zaračunavanju cene pri ponovni uporabi IJZ (34. a člen ZDIJZ)		222.859,74 EUR

V preteklem letu je GURS skupno zaračunal 66 prosilcem pri običajnem dostopu in 334 prosilcem pri ponovni uporabi.

Skupen obseg zaračunanih materialnih stroškov **pri običajem dostopu** zanaša 4.161,24 EUR in je v primerjavi z letom 2011 v primerih dostopa do informacij zelo primerljiv z lanskim letom.

Obseg zaračunanih sredstev **pri ponovni uporabi** za preteklo leto zanaša 222.859,74 EUR. V primerjavi z letom 2011 se je obseg zaračunanih sredstev pri ponovni uporabi povečal za 12.319,32 EUR.

6. PREGLED SODNE PRAKSE NA PODROČJU ZDIJZ

6.1 Odločbe Upravnega sodišča, izdane v letu 2012

Zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca lahko prosilec ali zavezani organ sproži upravni spor. Od upravnega sodišča smo pridobili podatke o izdanih sodnih odločbah Upravnega sodišča v letu 2012 v zvezi s področjem dostopa do informacij javnega značaja.

V letu 2012 je bilo na področju dostopa do oziroma ponovne uporabe informacij javnega značaja izdanih skupaj 42 sodnih odločb Upravnega sodišča. Na zavezance za predložitev letnega poročila se nanaša 28 sodnih odločb, od tega je 10 ugodilnih sodnih odločb, 11 zavrnilnih sodnih odločb, 4 sodne odločbe o zavrženju tožbe, 2 sodni odločbi o delni zavrnitvi in delnem zavrženju in 1 sodna odločba o ustavitvi postopka.

Razpredelnica 20: Podatki o številu izdanih odločb Upravnega sodišča v zvezi z dostopom do informacij javnega značaja v 2012

	SKUPAJ
Število izdanih sodnih odločb	42
Število izdanih sodnih odločb, kjer je v postopku na prvi stopnji odločal državni organ ali organ lokalne skupnosti:	28
• Št. primerov, ko je sodišče tožbi ugodilo	10
• Št. primerov, ko je sodišče tožbi delno ugodilo	1
• Št. primerov, ko je sodišče tožbo zavrnilo	11
• Ostalo (zavrženje, ustavitev postopka)	6

V nadaljevanju omenjamo nekatere pomembnejše odločitve Upravnega sodišča s področja informacij javnega značaja:

1. V sodbi št. **I U 581/2011-14** z dne 18.1.2012 je sodišče razsodilo, da mora odločitev o posredovanju zahtevanih dokumentov po ZDIJZ znotraj testa sorazmernosti upoštevati test praktične konkordance, kadar gre za kolizijo varstva ustavne pravice do varstva osebnih podatkov prizadete stranke in ustavne pravice do dostopa do informacije javnega značaja prosilca za dostop do informacije javnega značaja. Gre za tehtanje obeh omenjenih pravic tako, da se obseg varovanja vsake od obeh pravic zmanjša sorazmerno in le v obsegu, ki je nujno potreben, znotraj testa sorazmernosti. Na ta način pride prosilec do zahtevanih dokumentov brez osebnih podatkov prizadete stranke (delni dostop do dokumentov po 7. členu ZDIJZ).
2. V sodbi št. **I U 1551/2011-21** z dne 18.1.2012 je sodišče razsodilo, da s tem, ko odvetniška družba stopi v poslovno razmerje z javno-pravnim subjektom v zvezi s svetovanjem za zakonito izvrševanje pristojnosti, ki jih ima javno-pravni subjekt po zakonu in podzakonskih predpisih, po samem zakonu sprejme določeno omejitev pričakovane zasebnosti poslovanja, saj je podatek o porabi javnih sredstev informacija javnega značaja. Tehtanje javnega interesa za razkritje z interesom druge osebe za omejitev dostopa do informacij javnega značaja zaradi varstva poslovnih skrivnosti po ZGD-1 ni potrebno.

3. V sodbi št. **I U 1584/2011-16** z dne 18.1.2012 je sodišče razsodilo, da sta prvostopenjski organ in tožena stranka pravilno upoštevala, da so zahtevane informacije glede zakonskega spora občutljivi osebni podatki. Tožena stranka pa pravilno tudi ni opravila tehtanja v okviru testa javnega interesa in testa praktične konkordance, ker je že zakonodajalec v splošnem aktu opravil to tehtanje in javnost v zakonskih sporih izključil in je s tem že sam zakonodajalec odvzel pravico dostopa do informacij javnega značaja prosilcu.
4. V sodbi št. **I U 1488/2011-95** z dne 18.4.2012 je sodišče razsodilo, da je tožena stranka napačno izhajala iz stališča, da mora organ, na katerega je naslovljena prošnja za dostop do informacij javnega značaja, tudi razpolagati z aktom, ki določeno informacijo označuje kot poslovno skrivnost. Dostop do zahtevane informacije bi se lahko dovolil, če bi šlo za podatke o porabi javnih sredstev ali če bi bil javni interes glede razkritja močnejši od javnega interesa ali interesa drugih oseb za omejitev dostopa do zahtevane informacije.
5. V sodbi št. **I U 1257/2011-11** z dne 25.4.2012 je sodišče razsodilo, da se ne more strinjati s tem, da bi zaradi medijske odmevnosti lahko bil javni interes glede razkritja močnejši od varovanja podatkov, ki predstavljajo izjemo po 11. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ. Poseg v izjeme je možen le v resnično izjemnih primerih in ne zadostuje zgolj medijska odmevnost neke zadeve sama po sebi.
6. V sodbi št. **I U 2287/2011-25** z dne 9.5.2012 (podobno v sodbi št. **I U 1521/2011-26** z dne 21.11.2012) je sodišče razsodilo, da lahko specialnejši predpis ureja dostopnost informacij s točno določenega področja – Zakon o pravnem postopku daje pravico pregledovati spise pravde le tistim strankam, ki imajo opravičeno korist. Vendar je treba po mnenju sodišča upoštevati, da tako tolmačenje lahko velja le za tiste sodne spise, kjer postopki še potekajo. Po ZDIJZ je informacija javnega značaja tudi podatek iz sodnega spisa, razen, če bi njegovo razkritje škodovalo izvedbi postopka. Iz navedenega logično izhaja, da če razkritje ne bi škodovalo izvedbi postopka, potem tak podatek ne more predstavljati izjeme (vsekakor, če je postopek že končan).
7. V sodbi št. **I U 2187/2011-24** z dne 19.9. 2012 je sodišče razsodilo, da je tožba *Javne agencije za raziskovalno dejavnost RS* utemeljena; Agencija se je namreč sklicevala na to, da je delo recenzentov v razpisnih postopkih v določeni meri zaupne narave. Medtem ko je javnosti in transparentnosti delovanja zadoščeno s tem, da se enkrat letno javno objavi seznam vseh recenzentov po abecednem redu in za vse ocenjevalne postopke skupaj, se v skladu z notranjimi pravili agencije, ne razkrije imen ocenjevalcev v zvezi z oceno posameznega projekta. Razlogi za takšno ureditev so v zagotavljanju nepristranskega ocenjevanja, ki je možno le ob avtonomnosti in neodvisnosti recenzentov. Sodišče je v zadevi zavzelo stališče, da je potrebno upoštevati, da se stranka smiselno sklicuje na izjemo 11. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Pri tem sodišče ugotavlja, da navedena izjema obsega tako motnje v notranjem delovanju organa kot tudi motnje pri notranji dejavnosti organa.

6.2 Odločbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, izdane v letu 2012

Vrhovno sodišče RS je v letu 2012 izdalo naslednje odločbe, v katerih je bila stranka postopka Informacijski pooblaščenec in so se nanašale na dostop do informacij javnega značaja:

Pritožbi zoper sklepe Upravnega sodišča RS:

- 1 - Sklep I Up 16/2012 (nanaša se na ustavitev postopka zaradi neplačila sodne takse);
- 2 - Sklep I Up 17/2012 (oprostitvev plačila sodnih taks):

Revizije zoper sodbe Upravnega sodišča RS:

- 1 - Sklep X Ips 96/2011 (vprašanje ali so pogodbe javnega zavoda informacija javnega značaja) Vrhovno sodišče je ponovno poudarilo, da je pri opredelitvi določene informacije za informacijo javnega značaja odločilno to, ali informacija kaže na dejstvo, oziroma okoliščino, ki vpliva ali bi lahko vplivala na izvrševanje javnih nalog. V nasprotnem primeru, ko gre za tržno dejavnost, ne gre za informacijo javnega značaja v smislu 4. člena ZDIJZ;

- 2 - Sklep X Ips 287/2012 (vprašanje iz revizije ni pomembno pravno vprašanje, zato se revizija zavrže);
- 3 - Sklep X Ips 351/2012 (revident ni izkazal hudih posledic, zato se revizija zavrže).